bir ekmek bir Politika
(ikisinden de vazgeçilmez)

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ
Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

CUMARTESİ 20 MAYIS 1978

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1776

"HÜKÜMETİN TAVRI DEĞİŞMEZSE PETROL-İŞ GREVİ YAYGINLAŞIR,,

★ SELVİ, ECEVİT'İN YAPTIĞI KONUŞMANIN GREV HAZIRLIĞI İÇİNDEKİ İŞÇİLERİ DAHA DA KARARLI KILDIĞINI SÖYLEDİ

HABER MERKEZİ

Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı **Cevdet Selvi**, TPAO grevinin disiplinli ve kararlı bir şekilde devam ettiğini bildirmiş, Başbakan **Bülent Ecevit**'in grevle ilgili konuşmasını hatırlatarak, **«Hükümet bu tutumunda devam ettiği sürece grev yaygınlaşacak ve mücadeledeki kararlılığından hiçbir ödün vermeyecektir»** demiştir.

Selvi, grevin sonuçlanması bakımından olumlu bir gelişmenin olmadığını bildirmiş, önümüzdeki günlerde yeni grevlerin başlayacağını kaydederek Ecevit'in sözlerinin grevdeki ve grev hazırlığı içindeki binlerce petrol işçisini daha bir kararlı kıldığını söylemiştir.

Bilindiği gibi Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğüne bağlı Batman işyerlerin-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Ecevit, Karamanlis ve Kipriyanu ABD'de biraraya gelecek

★ **BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT, 24 MAYIS'TA BELÇİKA'YA, 29 MAYIS'TA AMERİKA'YA GİDECEK**

AJANSLAR

NATO Zirvesi nedeniyle ABD'ye gidecek olan Türkiye Başbakanı **Ecevit**, Yunanistan Başbakanı Karamanlis ve Kıbrıs Cumhurbaşkanı'nın ortak zirve toplantısı yapacakları bildirilmiştir.

Başbakan **Ecevit** 24 Mayıs Çarşamba günü Belçika'ya gidecek, daha sonra da 30 - 31 Mayıs tarihlerinde yapılacak olan NATO Zirvesi'ne başkanlık etmek üzere 29 Mayıs günü ABD'de olacaktır. **Ecevit** Brüksel'de Belçika Başbakanı **Leo Tindemans**, NATO Genel Sekreteri **Joseph Luns** ve AET yöneticileri ile temaslarda bulunacak ve daha sonra ABD'ye geçecektir. **Ecevit**'in mayıs sonunda New York'ta yapılacak olan Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Özel Genel Kurulu toplantısı sırasında Yunanistan Başbakanı **Karamanlis** ve Kıbrıs Cum-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Sovyetlerle imzalanacak siyasi belgede saldırmazlık ilkesine de yer veriliyor

ANKARA, (İSTA)

Başbakan **Bülent Ecevit**'in Sovyetler Birliği'ne yapacağı ziyaretin haziran ayı son haftasında ya da temmuz ayının ilk haftasında gerçekleşeceği bildirilmektedir. Başbakanın Sovyetler Birliği ziyaretinin kesin tarihi ABD'ye yapacağı geziden sonra belli olacaktır. Öteyandan Başbakanın ziyareti öncesinde, Sovyetler Birliği ile imzalanacak olan siyasal belgenin de son şeklini alacağı ve büyük bir olasılıkla belgede saldırmazlık ilkesini belirleyen bazı kavramların bulunacağı öğrenilmiştir. Bilindiği gibi Sovyetler Birliği ile Türkiye arasında imzalanması kararlaştırılan, ancak bugüne dek çeşitli nedenlerle imzalanması ertelenen siyasi belgenin ilk taslağı Sovyetler Birliği Hükümetince hazırlanarak Türkiye'ye gönderilmiş buna karşılık Türkiye'nin hazırladığı taslak 10 Mayıs tarihinde Sovyetler Birliği yetkililerine teslim edilmiştir. Dışişleri Bakanlığı

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

'NATO'ya ek harcama yapmayız, dendi ama

Türkiye uçan radarlar için 2 milyar lira verecek

★ **NATO ülkeleri, ABD patentli, uçan uyarı ve kontrol sistemi ile donatılmış Boeing - 707'leri satın almayı kabul etti**

★ **ABD, NATO'ya satacağı uçan radarlar için ödenecek paranın yüzde 40'ını kendisi üstlenirken, yüzde 60'ını diğer NATO üyesi ülkelere yüklüyor**

HABER MERKEZİ

Brüksel'de yapılan NATO Savunma Bakanları Toplantısında ABD'nin baskıları sonuç vermiş ve havadan uyarma ve kontrol sistemine sahip ABD patentli Boeing-707 uçaklarının NATO tarafından satınalınması toplantıya katılan tüm üyeler tarafından kabul edilmiştir. Başbakan Bülent Ecevit, Savunma Bakanı Hasan Esat Işık ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Evren'in, «Türkiye'nin NATO için ek bir harcama yapmayacağına» ilişkin sözlerine rağmen, NATO toplantısında alınan bu karar, Türkiye'ye 2 milyar liralık ek bir ödeme getirmektedir.

Anadolu Ajansının Brüksel'de yetkili bir kaynaktan aktarıldığını bildirdiği haberinde, söz konusu anlaşmanın Atlantik İttifakı Savunma Bakanlarının ilkbahar toplantılarına koşut olarak alındığı belirtilmektedir. Fransa'nın dahil bulunmadığı, Yunanistan'ın ise kısmen çekilmiş bulunduğu NATO askeri yapısına üye ülkeler, ABD'nin dayattığı bu uçaklar için ödenecek parayı, kendi aralarında paylaştıran bir sisteme göre ödeyeceklerdir.

Ödenecek paranın toplamının 5 milyar dolar olduğu belirtilmektedir. ABD, bu miktarın ancak yüzde 40'ını verebileceğini bildirmiş, geri kalan kısmının NATO üyesi ülkeler tarafından ödenmesini istemişti. Buna göre ABD 2 milyar dolar ödeyecektir. Geri kalan 3 milyar doların yüzde 30'unu Federal Almanya, yüzde 10'unu Kanada, yüzde 5'ini Hollanda, yüzde 3,5'ini Belçika, yüzde 2'sini Danimarka ve Norveç, geri kalan kısmını ise Türkiye, Portekiz, Lüksemburg, İtalya, Fransa ve

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı

★ **ECEVİT, YAYINLADIĞI MESAJDA GENÇLERİN KIŞKIRTMALARA KAPILMAMALARINI SÖYLEDİ**

★ **FAŞİSTLER 19 MAYIS STADI'NDAKİ TÖRENDE YER YER OLAY ÇIKARDI**

★ **İSTANBUL'DA TÖRENİN YAPILACAĞI İNÖNÜ STADI'NA BOMBA ATILDI**

HABER MERKEZİ

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı dün tüm yurtta ve Kıbrıs'ta kutlanmıştır. Başkentte **Mustafa Kemal Atatürk**'ün 19 Mayıs 1919 Samsun'da karaya çıktığı saat olan 07.00'de 21 pare top atılmıştır.

19 Mayıs Stadı'ndaki törenler sırasında bir grup faşist zaman zaman olay çıkarmıştır. **Ecevit** stada girerken yapılan tezahüratlan sonra bir grup faşist «Katil Ecevit» diye bağırmıştır. Grup daha sonra susturulmuştur.

İstanbul'da ise törenlerin yapılacağı İnönü Stadı'na gece bomba atılmıştır.

Ecevit yayınladığı mesajda gençlerin kışkırtmalara gelmemelerini söylemiştir.

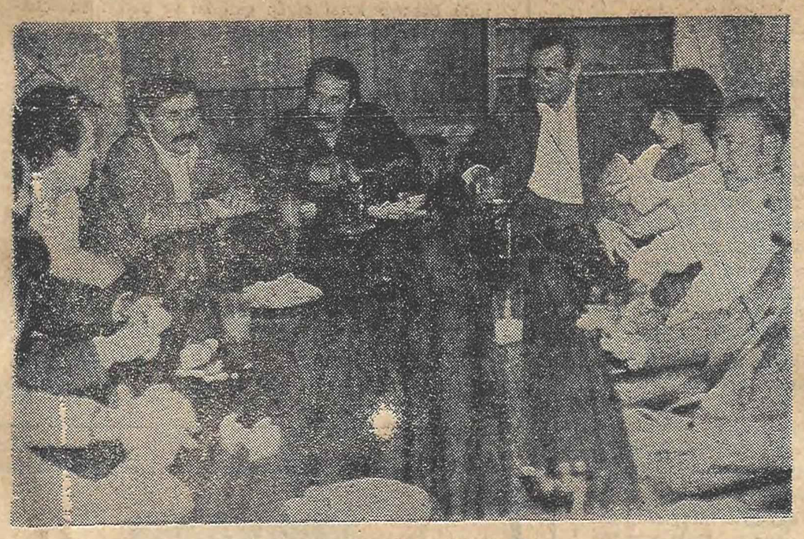
Ankara'da ilk tören Anıtkabir'de yapılmıştır. Rahatsızlığı nedeniyle törene katılamayan Cumhurbaşkanı **Korutürk**'ü temsilen Senato Başkanı **Sırrı Atalay** özel deftere **Korutürk**'ün duygu ve düşüncelerini yazmıştır. Yazıda **Korutürk**, **«Gençliğimizin ezici çoğunluğu devrim ve ilkelerini şartlar ne olursa olsun yaşatmanın kararlılığı içindedir»** demiştir.

Kortej Anıtkabir'e geldikten sonra Cumhuriyet Senatosu Başkanı **Atalay**, Cumhurbaşkanı Korutürk adına güllerden yapılmış çelengi kabre koymuştur. Daha sonra saygı duruşuna geçilmiştir.

KORUTÜRK'ÜN DUYGU VE DÜŞÜNCELERİ

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı törenlerine katılamaması nedeniyle Cumhurbaşkanı **Fahri Korutürk**'ün duygu ve düşüncelerini özel deftere yazan Cumhuriyet Senatosu Başkanı **Sırrı Atalay**, gençliğin emperyalist güçlere karanlık yollara i-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

İLO toplantısına katılan sendikacılar, Maden-İş yöneticileriyle.

İLO Konferansına katılan bazı sendikacılar Maden-İş'i ziyaret etti

★ **İLO İLE ÇALIŞMA BAKANLIĞI TARAFINDAN ORTAKLAŞA DÜZENLENEN «ULUSLARARASI ÇALIŞMA ORTAMININ GELİŞTİRİLMESİ» KONULU SEMPOZYUM SONA ERDİ**

Çalışma Bakanlığı tarafından düzenlenen Uluslararası Çalışma Ortamı Sempozyumuna katılan bazı yabancı ülkelerin sendikalarından temsilciler önceki gün Maden-İş Sendikasını ziyaret etmişlerdir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

Kafeterya basıp ateş açan 8 ülkücü tutuklandı

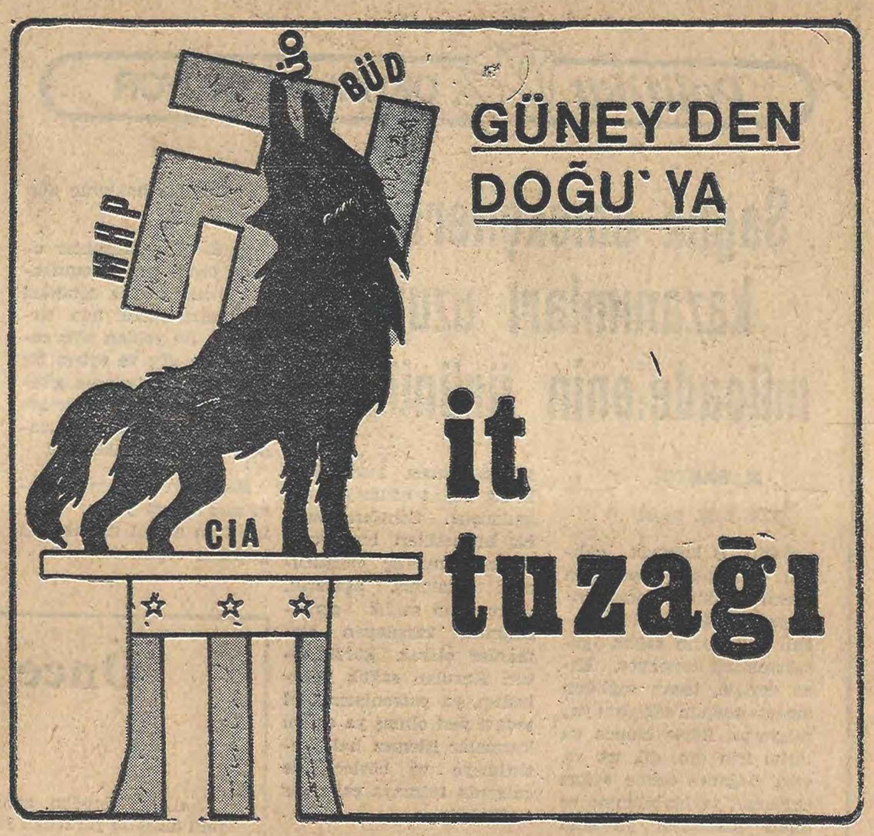
★ **Demirci, Aksu ve Diyarbakır Eğitim Enstitülerinde olay çıkartan «ülkücü» komandolar birçok genci yaraladılar**

★ **Antakya'da iki yere patlayıcı madde atıldı, bir öğrenci bıçaklandı**

HABER MERKEZİ

Eğitim enstitülerindeki faşist saldırılar yurt çapında devam etmektedir. Önceki gün de silah, taş ve sopalarla eğitim enstitülerine saldıran faşist komandolar pek çok genci yaralamışlardır. İzmir'de bir kafeteryaya sal-

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

GÜNEY'DEN DOĞU'YA

it tuzağı

«...Öz abem... Beni evine davet etti. Ben de hanımımla birlikte abemin evine gittim. Bak sen boş geziyorsun gel sana iş vereyim. Ben de yi dedm. Ne iş olduğunu sordum. Beni arkadaşları ile tanıştırdı. Senin işin arkadaşlarla birlikte komünist avı olacak dedi. Önce gideyim seni partiye kaydedeyim. Ben vazgeçtim yapamam dedim. Bana yaparsın dedi. Bir ay evinde misafir etti. Çare bulamayınca bir gün arkadaşlarını eve davet ederek tekrar gel MHP'ye kaydolacaksın, ben kesinlikle red ettim. Bunun üzerine tabancasını çekerek kabzasıyla kafama bir tane indirdi. Ben alkanlar içinde yere yıkıldım...»

★ **ADANA'DAN, G. ANTEP, K. MARAŞ, ELAZIĞ, MALATYA, KAYSERİ, DİYARBAKIR, ERZURUM VE KARS'A KADAR ETNİK AYRILIKLAR ÜSTÜNE OYNANAN SON OYUN**

★ **MAKİNELİ TÜFEKLER, BOMBALAR, YÜRÜYÜŞ VE MİTİNGLERLE HALKA İTCE TUZAK KURANLARIN İÇ YÜZÜ**

YAKINDA *Politika*'DA

TÖB-DER İstanbul Şubesi düğümü çözülüyor

★ **HÜKÜMET KOMİSERİ, RAPORUNDA, DİVAN BAŞKANLIĞINA SÜLEYMAN ÜSTÜN'ÜN SEÇİLDİĞİNİ BELİRTTİ**

★ **ŞUBENİN GEÇİCİ ESKİ YÖNETİM KURULU, KONGRE EVRAKLARINI SEÇİLEN DİVANA VERMEMEKTE DİRENİYOR**

İSTANBUL (İSTA)

İstanbul TÖB-DER Şubesinin 13 Mayıs tarihinde yapılan divan seçiminin yasal olup olmadığına ilişkin tartışmalar çözüme kavuşmuş, hükümet komiseri tarafından verilen raporda divan seçimlerinde herhangi bir usulsüzlük bulunmadığı, Birlik - Dayanışma ve İttifaklarının ortak adayı olan Süleyman Üstün ve arkadaşlarının Divan Başkanlığına 1253 oyla seçildiği kaydedilmiştir. Ancak buna rağmen kongrede kavga çıkaran ve İstanbul Şubesini işgal eden grubun, kongre evraklarını vermemekte hâlâ direndiği öğrenilmiştir.

Bilindiği gibi 13 Mayıs günü yapılan kongrede 6 saat süren bir seçimden sonra Birlik Dayanışma, Demokratik Sol Öğretmen Hareketi ve Demokrasi İçin Birlik gruplarının adayı olan Süleyman Üstün, geçici yönetim kurulunun gösterdiği adaya karşı üstünlük sağlamış ve geçici yönetim kurulu başkanı seçim sonuçlarını açıklamıştı. Ancak daha sonra görevli kolluğu tak-

(Devamı Sa. 7, Sü. 7'de)

ÇUK

ETİNE GÖRE BUDU

Demirel'e göre Ecevit yurtdışındaki konuşmalarında Türkiye'yi küçük düşürüyormuş... Eeee, Etine göre budu... Herkez Demirel gibi «Böyyük» düşüremez...

AİZ.

CAN: "AF YASASINA GEREK KALMAYACAK,,

ANKARA (ÖZEL)

Adalet Bakanı Mehmet Can, İnfaz Yasasını değiştiren yasa tasarısının Millet Meclisinde kabul edilmesi ile ilgili olarak Politika Gazetesine bir demeç vermiştir.

Tasarının Mecliste kabulünden büyük sevinç duy-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

EKONOMİDEN POLİTİKAYA

ÖZLEM ÖZGÜR

Toprak reformu serüveni

«Toprak Reformu» kavramı, Cumhuriyet tarihi boyunca sürekli istismar edilmiş önemli bir konudur. Yarım yüzyılı aşkın Cumhuriyet döneminde, hemen hiçbir parti ya da siyasal iktidar yoktur ki, toprak reformu uygulamasının gereğinden sözetmemiş, toprak reformunu, program ve seçim bildirgelerine almamış olsun...

Cumhuriyet'in ilanından başlayarak, ölünceye değin Atatürk, Millet Meclisi'ni her açış konuşmasında, toprak reformunun bu dönem mutlaka yapılması gereğinden sözetmiş, Yüce Meclislerden bu himmeti esirgememelerini istemiştir. Ne var ki, Yüce Meclisler, hem Atatürk'ten, hem de **«milletin efendisinden»** bu himmeti sürekli esirgemişler, **«toprak reformu»** dilden dile dolaşan, ama sürekli sönen bir umut ışığı, bir serüven olmaktan öteye gidememiştir...

Atatürk'ten sonra, aynı himmeti Yüce Meclislerden İsmet Paşa ister oldu... Yüce Meclisler, bu himmeti İsmet Paşa'dan da esirgemişlerdir? İsmet Paşa, sağlığında yeteri kadar dünyalık edindi. Ünlü **«ulusal damat»**a bile yetip de artacak kadar... Neylersin ki, İsmet Paşa, köylüyü bir türlü toprak sahibi edemedi...

Gerçi, 1945 yılında ve İsmet Paşa'nın döneminde, adı **«Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu»** olan bir yasa meclis'den geçti... Görünürde **«toprak reformu»** olan bu yasa, meclis'den geçti de ne oldu demeyin... Çok şey oldu elbet: Milyonlarca köylü, bir karış toprağın özlemi içinde yanıp tutuşurken, 70 milyon dönüm kamu toprağı, büyük toprak beylerine dağıtıldı, devlet toprakları büyük toprak beylerinin yağma ve talanına sunuldu...

Sözü uzatmadan söyleyelim... Daha pekçok hükümetler geldi geçti... Hepsi de toprak reformu dedi... Köylüye toprak gerek dedi... Planlar, programlar yapıldı... **«Toprak reformu»**, **«kırsal alanda gelir dağılımının düzeltilmesi»**, birer ilke olarak, tüm plan ve programlarda yeraldı... Ne var ki, tüm bunlar, birer tatlı vaat olmaktan öteye gidemedi... Tüm bunlar, hükümet programlarında beşyıllık planlarda, yıllık programlarda, bir anı, bir dilek olarak kaldı...

Sonra, 1970'li yılların başında, geçtiğimiz günlerde Anayasa Mahkemesi'nin iptali sonucu tarihe karışan, bildiğimiz Toprak Reformu Yasası yürürlüğe girdi. İlk uygulama Urfa ilinde başladı. Maşallah, bizim reformcular, beş yılda Urfa'nın birkaç köyünde toprak reformunu gerçekleştirdiler... Onun da ne menem birşey olduğunun hesabı ayrı... Uzmanların dediğine bakılırsa, eğer yasanın ömrü vefa etseydi, toprak reformu bu hızla, beşyüz yıl gibi kısa bir sürede tamamlanabilecekti.

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

DÜŞÜNÜR YA!

Akif YALIN

SADE VATANDAŞ «YETKİLİLERİN» SÖZLERİNİ, BEYANATLARINI DİNLEDİKÇE, BİR SÜRÜ SORU GELİYOR AKLINA. DÜŞÜNÜYOR. DÜŞÜNÜR YA!

Son günlerde basında ve TRT yayınlarında öylesine ilginç yazı, söz ve demeçlere rastlıyoruz ki, sade vatandaş olarak bunlar üzerinde düşünmeden edemiyoruz. Zira azda olsa, sıradan vatandaş da olsak bu söz, yazı ve demeçler bizleri de ilgilendiriyor gibi geliyor bana. Çünkü bu söz, yazı ve demeçler genellikle yetkili ağızlardan, kalemlerden çıkıyor.

Hoş, sade vatandaşın ne demeç vermeye hakkı, ne yazı yazmaya vakti ve nede söz söylemeye eğitimi var. Ancak sade vatandaş için öylesine bol zaman, hak ve eğitim var ki, düşünmesi için işte onu kimse göremiyor vede engelleyemiyor.

Bu yetkililerin bazılarının bize göre çok ilginç gelen söz ve demeçlerinden bir kısmını şöylece sıralayabiliriz.

AP lideri ve eski Başbakanlardan Süleyman Demirel ve çevresi her ağzını açtığında eveleyip geveleyip şöyle söylüyor.

— Bu hükümet ve başı şaibelidir.

— Hükümet selâmeti kaçmakta bulacaktır.

— Bu hükümet macera üzerine kurulmuştur.

— Bu hükümet üç ayda iflas etmiştir.

— Anarşi en kısa zamanda durdurulacaktı, hani ne oldu?

— Ümraniye meselesinin arkasında fikir planında CHP vardır.

— Hükümet kaçma hazırlığı yapmaya başlamıştır.

— Hükümet adam kayırmaktadır.

— Bu hükümet, millete ucuzluk, huzur, barış vaadettiydi, oysa huzursuzluk, anarşi ve pahalılık getirmiştir.

— Bu hükümet parası olanın cebinden parasının % 50 sini alıp götürmüştür.

Bu sözlerden sonra sayın AP Genel Başkanı ve eski Başbakanlardan Süleyman Demirel ve çevresine, sade bir vatandaş olarak şöyle bir soru sorabilir miyiz acaba.

«Sayın eski Başbakan Demirel ve çevresi, acaba sizler 1978 Ocak ayından evvel 15-16 senelik devrede yurt dışında mı bulunuyordunuz?»

Geçmişte I. ve II. MC hükümetleri döneminde titreyip kendine dönen bir Başbakan Yardımcısı vardı. Bu sayın eski Başbakan Yardımcısı ve şürekası, Ocak 1978'den beri kıçına nişadır sürülmüş katır gibi sağa sola tekme, çifte atıp salyalı kudurmuş köpek misali ısırmadığı kişi ve kuruluş bırakmıyor. Bu arada da inciler döktürüyor sürekli.

— Büyük yürüyüş başlamıştır.

— Solcu CHP, anarşi konusunda bir kez daha yanılmıştır.

— MHP örgütü, faşist CHP hükümetini protesto için yer yer yürüyüş ve miting yapıyor olabilir.

— MHP gelecekte (1985 de) tek başına iktidar olacağı için kitleler akın akın MHP'ye koşmaktadırlar. (Tıpkı büyük yürüyüşte olduğu gibi.)

— Valiler ve yüksek dereceli memurlar geleceklerini düşünerek adımlarını doğru atsınlar.

— Bu hükümetten hesap soracağız.

Sade vatandaşlar bu ve bunu benzer bir sürü seçme saçmayı okuyup, gözleyip dinleyip vede düşünüp şöyle diyorlar cevap olarak, «Aç tavuk düşünde kendini darı ambarında görürmüş.»

Bu arada gayetle dindar vede Makine Profesörü, ayrıca da MSP Genel Başkanı ve eski Başbakan Yardımcılarından Necmeddin Erbakan ve tayfası usturuplu ve kendilerine has imam pozlarıyla şöyle okuyup üflüyorlar.

— Ağır sanayi seferberliğini başlattık.

— Ağır sanayi hamlemiz bıraktığımız yerde duruyor. onu biz devam ettireceğiz.

— 1980'de Fantom yapacağız, tank, top, silah yapacağız.

— 2000 yılına kadar dünyanın en ileri 5 ülkesi arasında yerimizi alacağız.

— 2000 yılına kadar Almanya'nın bugünkü seviyesine geleceğiz. (Almanlar bizi bekliyor çünkü.)

— Bu hükümet gider, biz de bıraktığımız yerden devam ederiz.

Sade vatandaş bu ya, sayın Erbakan hocaya ve tayfasına müsaade alarak iki tek söz söylemek ister.

«Hocam sade vatandaşın başını ağrıttığın yeter! Mekke'de dünyanın en muhteşem camisi inşa ediliyormuş, o cami için imam ve müezzin eksikliği varmış, tayfanla birlikte orada daha geniş çevre bulabilir, daha çok vaaz verebilirsiniz.» Hem sizler hem de sade vatandaşlar rahat ederler bu durumda. Sizler anlayışlı, dindar insanlarsınızdır da.

Ehh! gelelim Ocak 1978'den önce 27-28 sene muhalefette kalmış bir partimizin hükümet olduktan sonra dök türdükleri incilere. Bu yetkililer ki, muhalefetteyken çok daha tutarlı hareket ediyorlardı gibi geliyor bana, yani sade vatandaşa. Ve bu tutarlılıklarından olacak ki, sade vatandaş 1973 ve 1977 seçimlerinde tercihini o partiye yaptı ve zorla ite kaka onları hükümet etti. Etti de ne oldu? işte onların da incileri.

— Türk-ABD ilişkilerinde geriye dönülemez.

— İMF ile anlaşan Maliye Bakanı, Bakanlarla görüşecek.

— ABD bankalarından yeni krediler isteyeceğiz. (Sağolsun Süleyman Demirel Baş bakanlığı sırasında paralarımızı orada saklamıştı.)

— Türkiye jeopolitik durumu bakımından ulusal güven liğini uzun süre askıda tutamaz.

— ABD bir ülkeyi köşeye sıkıştırmak için başka sorunları manivela olarak kullanıyor.

— Uluslararası sorunlar uzun süre askıda kalırsa yeni sorunların çıkmasına neden olabilir.

— Türkiye NATO'da ekonomik gücüyle bağdaşmıyan ağır bir yük üstlenmiştir.

— Türkiye'nin güvenliği NATO ve ABD'ye tamamen bağlanamaz.

— ABD engelleyici olursa, önemli sonuçlar doğar.

— ABD gölge etmesin başka ihsan istemez.

— Zirve ABD'ye rağmen başarılı oldu.

— ABD'de 10 büyük banka ile toplantı yapıldı.

— Ecevit, Carter'le aynı düşüncede olduğunu söyledi.

Sade vatandaşın sayın Başbakan ve hükümet yetkililerine, müsaade alarak bir sorusu olacak:

«Bu ne perhiz, bu le lâhana turşusu?»

Ve sade vatandaşın düşünmesi yasaklanamadığı için, engellenemediği için, hapse atılamadığı için, öldürülemediği için hâlâ devam ediyor.

Eğer sade vatandaş bu düşündüklerini bir gün yapmağa kalkarsa vay sizlerin haline Demirel'ler, Türkeş'ler, Erbakan'lar, Ecevit'ler ve sade olmayan vatandaşlar. Vakit geçirmeden sizlerin de düşünmeniz gerekiyor herhal de? Bizden hatırlatması. Biz vatandaşlık görevimizi burada da yapalım da.

YORUM oya baydar

Sallan yuvarlan

İran'da, Şah sallanıyor, yuvarlanacak. Sırası gelmiştir, hatta geç bile kalınmıştır. Yıllardan beri İran'da diktatörlük kuran, ülkeyi bir darağaçları ve zindanlar ülkesi haline getiren. gencecik insanları kurşunlatan, işkence uzmanlarına, SAVAK cellatlarına dünyanın en vahşi işkence merkezlerinde kurs gösteren Şah'ın, artık tahtında kalamayacağını gösteren pek çok belirti vardır.

İran, günümüzde Suudî Arabistan, Güney Afrika ve birkaç Asya ve Latin Amerika ülkesi hariç, denebilir ki, en ağır bir baskı rejiminin sürdüğü ülkedir. Bir yanda, yılan hikâyesine dönen toprak reformu edebiyatına rağmen büyük toprak sahipleri, bir yanda, yeni yetme sanayiciler, işbirlikçi aracılar, tüccarlar, yani monarşinin gölgesinde, fideliğinde yetiştirilen bir avuç mültimilyonerler kümesi... Öteyanda aç, sefil, eğitimsiz insanlar: İran halkı... Ve muazzam petrol gelirleri...

Moda oldu bugünlerde, ünlü şarkıcılarımız İran'a gidiyorlar boy boy. Dönüşlerinde **«Çok mamur efendim, koskoca asfalt yollar, bakımlı evler, hele bir saraylar»** diye anlatıyorlar. Oysa onların ve tüm onlar gibilerin göremediği, Şah ve sülalesinin ise pek güzel görüp görmezlikten geldiği bir başka İran var. Bu İran, Hazer Deniz'inin ortasına kurulmuş, uluslararası jet sosyetenin tatil geçirmesi için düşünülmüş milyarların sarfiyla yapılmış turistik adacıkların, gül bahçelerinin, gümüşlerin, incilerin, kıymetli taşların, solım salım salınıp kraliçelik pozları atan, vazife kabilinden yoksullar yurtlarındaki çocukları bağrına basan Farah'ın göstermelik şefkatinin İran'ı değildir. Bu İran, halkından yana masallar yazdığı, ilerici olduğu için bir gün bir ırmakta cesedi bulunan Samet Behrengi'lerin, o unutulmaz Küçük Kara Balık yazarının İran'ı; sokaklarda yatan aç çocukların İran'ı; hâlâ kırsal kesimlerde feodal ilişkiler içinde yarı aç yarı tok en ilkel koşullara mahkûm yaşayan köylülüğün İran'ı, SAVAK'ın cinayetlerinin İran'ı, en akla hayale gelmedik işkencelerin İran'ı, zindanların ve darağaçlarının İran'ıdır. İran; dünyanın bu en zengin ülkelerinden biri, işte bu hale getirilmiştir Şah yönetimi tarafından.

İran halkının en bilinçli, öncü kesimlerinin savaşımı yıllardan beri sürmektedir. Ve Şahın, devrimcileri, Şah'a karşı olanları İran dışında bile bulan acımasız SAVAK'ı, darağaçları, zindanları, işkenceleri kâr etmemiştir bu savaşımı, bu direnişi yok etmeye. İran halkı artık ayaklanmıştır. Kuşkusuz Şah yönetimi bu defa da olağanüstü önlemler adı altında insanlık dışı yollara başvuracak; direnişi, savaşımı ne pahasına olursa olsun sona erdirmeye çalışacaktır. Tahtını korumak için, Uzak Doğu'da ABD emperyalizminin sadık bekçisi olduğunu ispat için, tahtının üzerinde durduğu o bir avuç mutlu azınlığın kârlarına kâr katabilmesi için, **«artık yeter»** diyen halkı kırmaktan çekinmeyecektir. Ama, artık boşunadır. İşler bu hale geldikten sonra, hiç bir ülkede ne şahların ne şahbazların ayak üstünde durabildikleri görülmemiştir. Şah sallanmaktadır.

Üstelik sadık dostu ABD ve özellikle de SAVAK örgütünü içiçe geçirdiği, kendisinin çok ciddi ilişkileri bulunduğu bilinen CİA da onu yarı yolda bırakacaklardır. Daha önceki bazı örnekler, hem de Ortadoğu'daki örnekler, bir yönetim artık dayanılmaz hale geldi mi ve halkın muhalefeti, direnişi, savaşı, o ülkede artık her türlü baskıya karşı sürüp gitti mi ve bunun sonucunda, o ülkede emperyalizmden bağımsız bir düzen kurulması ihtimali doğdu mu, CİA'nın işe karıştığını, yerine emperyalizmle yeniden bağlantılar kurabilecek ve «Düzen»i sağlayacak yeni bir yönetim getirmek umuduyla despotların düşmesine göz yumduğunu göstermiştir. İş bu hale geldikten sonra ve Şah, tüm dünyada prestijini kaybetmişken, en güvendiği dostları bile onu yarı yolda bırakacaklar sallanmasını seyredip yuvarlanmasına göz yumacaklardır. Onlar bir despotu sadece kendi çıkarlarına uyduğu sürece desteklerler ve kraldan çok kralcı olmak hayır getirmez her zaman. Şah da bilmektedir bunu.

Ne kadar vakit kazanmaya çalışırsa çalışsın; zindanlarla, darağaçlarıyla, işkenceyle, gencecik insanların canı pahasına, tahtını ve bir avuç işbirlikçinin çıkarlarını korumak için ne kadar çabalarsa çabalasın gidicidir Şah. Kimseler kurtaramaz onu bu sondan. İran'da başlayan olaylar, sonun başlangıcıdır.

Politika OKURLARI YAZIYOR

Sağlık emekçilerinin kazanımları uzun mücadelenin ürünüdür

N. SAATÇİ

TÜS-DER üyesi

Sağlık iş kolunda çalışan tüm sağlık emekçileri ulusal ve dünya nimetlerini yaratan işe hasret çalışkan halkımızın sağlık gereksinimini karşılıyor. Kısa deyişle, insan sağlığını amaçta toplum sağlığını yaratıyoruz. Böyle olunca da bizim için din, dil, ırk vs. gibi, doğanın özüne aykırı ayrımlar, sağlık bilimine ve onun pratikteki yapısına yabancıdır.

Hasretimiz, çalışkan hayvan bal arıları gibi sağlık üretmek, sağlıklı insanların toplumunu yaratabilmektir. Bu da insanı gerçekten insan olarak kabul etmekle; bu en değerli yaratığı yüceltecek bir yola girmekle, nihayet emeği en üstün değer, insanı en yüce varlık görecek düzenle olanaklıdır.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan beri bu mücadele içine girmek isteyen, buna hasret sağlık emekçilerinin karşısına binbir türlü bürokratik ve anti-demokratik engel konulmuş, onlar düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin yakıcı arzusunda boğulmak istenmiştir. Yanlış icraata, insanı hor gören, bir meta olarak kabul eden zihniyete karşı savaşmak isteği, sarı uzlaşmacı kuruluşlarla sık boğaz edilmeye çalışılmıştır. Senelerce sağlık hizmetlileri bir kuru ekmeğe muhtaç çalıştırılmak istenmiş, ağaların, patronların sağlık gereksinimini karşılayan elemanlar olarak görülmüştür. Kurulan sağlık kuruluşları, ya patronların özel tedavi yeri olmuş ya da bu kurumlar işlemez hale getirilmeye ve böylece de çalışırda tutmaya çaba gösterilmiştir.

Hâlâ çağını yitirmiş kanun ve yönetmeliklerin geçerlilikte olduğu sağlık hizmeti uygulanagelen sağlık politikalarıyla iyice yozlaştırılmıştır.

Sağlık emekçilerinin önünde duran bütün kendine özgül veya ulusal çaptaki sorunlar aynı zamanda tüm halkımızın da sorunudur.

İşçi sınıfının sağlık emekçilerine ve tüm çalışanlara gösterdiği yolda daha birçok engeli aşma, daha bir çok kazanımı hayata geçirmesi gerekmektedir. Önümüzde duran en önemli sorunlardan biri, hiç şüphe yok ki içinde bulunduğumuz örgütlenme durumundan kurtulup daha üst düzeyde bir örgütlenme biçimi olan Grevli Toplusözleşmeli Sendika hakkının alınmasıdır.

Şimdi tüm çalışanlar olarak bizler de işçi sınıfından örnek alarak sendikal hakkımızı almak için birleşelim. Bu yoldan tüm çalışanlarla güç ve eylem birliği yapalım. Gelecek günler mutlu günler böylesine dirimli, birlikli bir mücadele ile kurulabilecektir.

Haydi saf tutalım işçi sınıfının açtığı yolda, kuralım tüm ulusal demokratik güçlerin cephesini.

Suç ortada, delil ortada...

Mehmet CEMİL

Tercüman Gazetesinin sürekli köşe yazarlarından olan Ahmet Kabaklı açıkça suç işlemektedir. Bunu Hükümet görmemekte midir? Bağımsız olması gereken Savcılar bunu görmemekte midir?

Suç ortadadır. Delil ortadadır.

Ahmet Kabaklı 8 Mayıs 1978 tarihli Tercüman Gazetesinde **«İKİ SON'DAN BİRİ»** başlıklı yazısında (yine günlerdir sürdürdüğü «1 Mayıs İşçi Bayramı»na saldırıyor ve) şunları söylüyor;

«İki sondan birisi yaklaşıyor. Eğer bu Hükümetin sonu alınmazsa, bu devletin sonu gelecektir. Ama devletin sorunu getirmeyeceğiz. Türk Milleti Moskof uşaklarına ezdirilmeyecektir. Türkiye kahrolmayacak ve ileride büyüyüp Türkistan hatta Turan olacaktır. O zaman «yaşayıp yaşamamak» ancak Rusya'nın kendi kaygısı ve meselesi olacaktır.»

Bir kere Birleşmiş Milletler üyesi olarak Türkiye'nin bölgesel dostluk ve işbirliğine uyması, komşularımızla iyi ilişkiler kurması gerekmektedir. 200 milyondan fazla insanın yaşadığı ve dünyanın en saygın devleti olan Sovyetler Birliği yakın komşumuz değil mi? Özellikle Sovyetler Birliği ile Türkiye arasında barış içinde yanyana yaşama ve karşılıklı işbirliği ilkeleri içersinde sıcak ilişkiler kurmak zorunda değilmiyiz?

Devletimizin temsilcileri Sovyetler Birliğine resmi ziyaretlerde bulunur, Sovyet Temsilcileri ülkemize gelerek saygıyla karşılanırken ve bu tür iyi ilişkilerin insanlık için, barış için ne denli önem taşıdığı dün yaca anlaşılmışken nasıl olur da bu büyük komşumuz hakkında bir kendini bilmez kişi **«Moskof»**, o ülkeyle dostluk ve işbirliğini savunanlara **«uşakları»** tabirini kullanabilir. Bu açıkça barış düşmanlığı, savaş kışkırtıcılığı, soğuk harp körükleyiciliği değil midir?

Bu kötü niyetli adam hayasızca ve de pervasızca **«Türkiye Turan olacaktır»** demektedir. Turancılık yasalara göre suç değil midir? Yasalara göre suç olmasını savcılara bırakalım.

Ama Türkiye'de bir başıbozuk yazar kalkmış bu «utanç verici» ideolojiyi apaçık savunabiliyor.

Bu bir ibret aynasıdır. Bunu herkes görmelidir. Yoksun halkın tekellerin egemenliğine ve yabancı boyunduruğuna karşı kitle halinde başkaldırısına kızan, kuduran bu sermaye uşakları ne diyeceklerini şaşırıyorlar.

Demokratik bir kitle eylemi olan 1 Mayıs'ta suç arıyorlar. Ama kendileri sürekli suç işliyorlar. Gerçek suçlunun kendileri olduğunu gizlemek için başkalarını suçlamak boş bir oyundur.

Önce sevgi sonra seks

İzzet DOĞAN

«..Ama yeniden, gerçek anlamda, yeni düzenin yarattığı, yaratacağı değerlerle, sevinceye kadar kimseyle yat mamak... Yatmayı değil, ilkin anlamayı sevmeyi amaçlamak, sonra yat mak.. Böylece, sevgiyi, sekse yenik düşürmemek..»

İnsanlarımızın cinsel açıdan sömürülüşünü dile getiren, Bekir Yıldız'ın İnsan Posası adlı kitabını okurken altını çizdiğimiz bu tümceleri, UPİ Ajansının bir haberinin çağrışımıyla anımsadık. Habere göre yirmi yaşından küçük gençler için uygulanması tasarlanan seks eğitimi konusunda, Besikaya Galina Andreeona adında eğitim araştırmacısı bir kadın; «... Batıda daha ziyade cinsel hayatın teknolojisi üzerinde durulmaktadır. Bize göre seks eğitimi cinsiyetlerin eğitimi anlamını taşımaktadır. Biz gençleri o şekilde eğitmek istiyoruz ki, aşk hissi doğmadan cinsel temas ihtiyacı duymasınlar...» demiş.

Bekir Yıldız'ın görüşüyle özdeşleşen bu görüş açısından esinlenmeyen kadın erkek ilişkilerinin köklü ve içten bir sevgiye dayanmadığı toplumlar elbetteki yozlaşır. Ancak böyle bir toplumda seksin ticareti yapılır, insanlar cinsel açıdan sömürülür, seks filmleri ve yayınları daha çok ilgi görür ve yaşam kadınlarının sayısı giderek çoğalır.

Oysa ancak sevgiyi sekse yeğ tutan bir kuşak daha uygar bir toplumu gerçekleştirebilir.

Çünkü seven insan, hiç olmazsa sevdiğinin yeteneklerinin gelişmesine, bağımsızlığına, sevdiğinin mutluluğuna yardımcı olabilir. Ayrıca kendi işinde, yaşamında daha sağlıklı olur ve sevgisiyle, sevgileriyle daha da güçlenir.

Düşünen, duyan bilinçli kafalarda bireysel sevgilerin toplumsal boyutlara erişeceği de kuşkusuzdur. Sait Faik: «Herşey bir insanı sevmekle başlar» derken bu hususu vurgulamaktaydı.

Gençler için tasarlanan seks eğitimlerinde, eğitimcilerimizin bu görüşler üzerinde durmalarını ve kitle iletişim araçlarının da bu yolda yayın yapmalarını dilerken, sözümüzü Çernişevski'nin ünlü «Nasıl Yapılmalı» adlı kitabının kahramanlarından Jüli'nin, Veroçka'ya söylediği şu tümceyle bağlıyalım: «... Sevmeden öpmektense öl, daha iyi...»

ACI KAYBIMIZ

Uzel Fabrikasında Montaj Bölümünde çalışan arkadaşımız Muhittin Yıldız'ı 18.5.1978 tarihinde kaybettik. Ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz

UZEL İŞÇİLERİ

(Po: 503)

BİR EKMEK BİR Politika

İkisinden de vazgeçilmez

Politika

Bayinizden her sabah ısrarla gazetenizi arayınız

John Harris'in idam tarihi gelecek hafta saptanabilir

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'li zenci hakları savunucusu **John Harris'in** idam tarihinin, gelecek hafta için de saptanabileceği bildirilmektedir. **John Harris'in** avukatının yaptığı açıklamaya göre, idam tarihi, **Harris'in** hapiste bulunduğu Alabama Eyalet Mahkemesi tarafından belirlenecektir. Avukat, kararın gelecek hafta içinde alınabileceğini söylemiştir. Bilindiği gibi **John Harris'in** idam edilebilmesi için Alabama eyalet yetkililerinin bir karar almaları yetecektir. **John Harris**, önce kanıtsız suçlarla idama mahkûm edilmiş, ama dünya çapındaki protestolar sonucu idam kararı, mart ayından 9 Mayıs'a ertelenmişti. Ancak bu süre dolduğundan, **John Harris'in** her an idam edilebileceği belirtilmektedir.

Sovyetler, BM Silahsızlanma Toplantısı'na geniş program sunacak

★ «SİLAHSIZLANMANIN TEMEL İLKESİ, TARAFLARIN GÜVENLİĞİNE ZARAR VERMEMELİDİR.»

★ PRAVDA, BM SİLAHSIZLANMA TOPLANTISININ ARDINDAN DÜNYA SİLAHSIZLANMA KONFERANSI'NIN HIZLA TOPLANMASINI ÖNERDİ

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sovyetler Birliği'nin, BM Silahsızlanma Özel Genel Kuruluna, geniş bir silahsızlanma programı önereceği açıklanmıştır. BM silahsızlanma toplantısı hakkındaki görüşlerini açıklayan Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev, Sovyetler'in, büyük askeri güçlerin silahlarını ve askeri mevcutlarını artırmamalarını öngören bir plan önerdiğini hatırlatmış ve bu programın, nükleer silah yapımının durdurulmasını ve yeni tip, klasik kırım silahlarının yapımından vazgeçilmesini de içerdiğine işaret etmiştir. Brejnev, bu program üzerinde en kısa zamanda bir anlaşmaya varılması çağrısında bulunmuş ve BM Silahsızlanma Özel Genel Kurulunda, bütün ülkelerin, silahsızlanma sorununun çözümüne yapıcı katkılarda bulunacaklarını umduklarını belirtmiştir. Bu arada, SB KP'nin resmi yayın organı Pravda, Silahsızlanma Özel Genel Kurulu'nun başarılı kararlar alabilmesi için Sovyetler Birliği'nin elinden gelen bütün çabaları harcayacağını yazmıştır. Pravda Gazetesi, silahsızlanma konusunun ana ilkesinin, taraflardan hiçbirisinin güvenliğine zarar verilmemesi olduğunu belirtmiştir. Pravda Gazetesi, görüşmelerde kabul edilen kararlardan pratik adımlara geçme zamanının artık gelmiş olduğunu söylemiş ve bu adımların da BM silahsızlanma toplantısında atılabileceğini belirtmiştir. Pravda Gazetesi, BM silahsızlanma toplantısında Dünya silahsızlanma toplantısının hazırlıklarının hızlandırılmasına yönelik kararlar alınmasının beklendiğine işaret ederek, uluslararası ilişkilerde güç kullanılmamasını öngören dünya çapında bir anlaşma yapılmasının, barışı sağlamlaştırmanın etkili bir önlemi olabileceğini yazmıştır.

"Etiyopya'nın devrimci savaşımı engellenmek isteniyor,,

Etiyopya Hükümeti, Batılı haber kaynaklarını, Etiyopya hakkında yanlış haberler uydurarak Etiyopya halkının devrimci savaşımını engellemeye ve gözden düşürmeye çalıştığını belirtmiştir. Etiyopya Hükümetinin açıklamasında, **Etiyopya** halkının, devrimci kazanımları korumakta kararlı olduğu ve gericiliğe karşı savaşı kazanacağı belirtilerek, Batılı haber kaynaklarının, Etiyopya halkının, devrimci kazanımları, hükümranlığı ve toprak bütünlüğünü korumak için verdiği savaşımı gözden düşürmeye ve engellemeye çalıştıkları belirtilmiştir.

Afganistan Dışişleri Bakanı Sovyetler'i ziyaret etti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afganistan Demokratik Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı, Sovyetler Birliği'ne bir ziyarette bulunmuş ve Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı **Andrei Gromiko** ile bir görüşme yapmıştır.

Afganistan Dışişleri Bakanı, Devrim Konseyi Başkanı **Teraki'nin** Sovyetler Birliği Devlet Başkanı **Leonid Brejnev'e** gönderdiği bir mesajı iletmiştir. Bilindiği gibi Afganistan, Sovyetler ve Çekoslovakya ile ekonomik yardımlaşma anlaşması imzalamış bulunmaktadır.

ABD Hükümeti, müdahale için kongre'ye danışmıyor

ABD, Fransa ve Belçika Zaire'ye asker sevkediyor

★ **Afrika'daki gerici ülkeler de emperyalistlere yardım ediyor**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Batılı ülkelerin Zaire'ye müdahale hareketini başlattıkları bildirilmektedir. Fransız Haber Ajansının bildirdiğine göre, Fransız Yabancı Lejyonu birliklerinden birkaç yüz asker Zaire'ye sevkedilmiş bulunmaktadır. Fransız askerleri, Korsika Adasından alınarak hava yolu ile Zaire'nin Başkenti Kinsaşa kentine götürülmüşlerdir. Açıklamada, daha başka Fransız askerlerinin de Zaire'ye gönderilmekte olduğu bildirilmiştir.

Bu arada Belçika Hükümeti de 1700 komando ve paraşütçüyü Zaire'ye gönderdiğini açıklamıştır. Gönderilen birliklerin, «Şaba'daki beyazların boşaltılması için gönderildiği» öne sürülmektedir.

Bu arada, ABD Savunma Bakanlığına yakın kaynaklardan bildirildiğine göre, en az iki «Lockheed C-141» taşıma uçağı, Zaire'ye gitmek üzere ABD'den hareket etmiştir.

Bilindiği gibi Başkan Jimmy Carter Zaire'ye bir hafta içinde Amerika'dan silah ve başka gereçler gönderileceğini söylemişti. ABD hava indirme birlikleri de alarma geçirilmişti.

Başkent Washington'da yapılan açıklamada Zaire'ye silah sevki kararının, Kongrenin onayına sunulmasına gerek olmadığı ve söz konusu askeri malzemenin askeri taşıt uçaklarına yerleştirilmeye başlandığı belirtilmiştir.

Bu arada Orta Afrika Cumhuriyetinde kendisini imparator ilan eden Birinci Bokassa, Zaire Başkanı Mobutu'nun desteklenmesi amacıyla ülkesinde seferberlik ilan edildiğini bildirmiştir.

15 milyon Japon'un "Nötron'a Hayır" dilekçesi BM'ye gönderiliyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Japonya'da imzaya açılan «Nötron Bombasına Hayır» dilekçesini BM Silahsızlanma Özel Genel Kurulu'na sunacak olan 500 kişilik Japon Heyetinin, pazar günü New York'a hareket edeceği bildirilmiştir. Dilekçeye imza atan Japonların sayısının ise 15 milyona ulaştığı haber verilmektedir. Japon Heyetinde, Japon siyasi partilerinden, sendikalardan, birçok demokratik örgütten ve din adamlarından temsilciler bulunduğu belirtilmektedir.

Bilindiği gibi, BM Silahsızlanma Özel Genel Kurulu sırasında New York'da ve diğer ABD kentlerinde, silahsızlanma uğrunda kitle gösterileri yapılması planlanmaktadır. Çeşitli ülkelerden gelecek olan barış güçleri temsilcileri de bu gösterilere katılacaklardır.

Orta Avrupa'da silah indirimi görüşmeleri yeniden başladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

«Orta Avrupa'da Silahların ve Silahlı Güçlerin Karşılıklı Olarak İndirimi» üzerine görüşmeler Viyana'da yeniden başlamıştır. Bilindiği gibi, geçen görüşmeler sırasında, NATO ülkeleri, Varşova Anlaşması ülkelerinin Orta Avrupa'daki güçlerini eşitsiz olarak azaltmalarını istemiş, ancak bu öneri, mevcut eşit güçler oranını bozacağı için geri çevrilmişti.

Bilindiği gibi sosyalist ülkeler, Orta Avrupa'daki karşılıklı güçlerin bugün birbirlerine eşit durumda olduğunu belirterek, tarafların güvenliğine zarar vermeyecek eşit bir güç indirime önermişlerdi. Ancak NATO ülkeleri bu öneriyi geri çevirmişler ve eşitsiz bir indirim önermişlerdi.

Dominik'te demokratik muhalefet seçimleri kazanacağını söylüyor

★ **Dominik Komünist Partisi bu seçimlere 33 yıldan beri ilk kez legal olarak katılıyor.**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Ordunun seçimlere müdahale etmesinden sonra oy sayımına yeniden başlanan Dominik'de, muhalefetin başkan adayı ve Dominik Devrim Partisi Lideri Guzman, seçimlerde zafer kazandığının mutlak olduğunu söylemiştir. Guzman, ABD Başkanı Carter'a bir mesaj göndererek bu ülkede Anayasayı korumak için yetkisini kullanmasını istemiştir.

1965 yılında da Karaibler Denizindeki Dominik'te içsavaşın ardından meydana gelen bir darbeden sonra, 23 bin kişilik bir Amerikan Birliği, ülkedeki duruma müdahale etmişti.

Bilindiği gibi, Dominik seçimlerinde, demokratik muhalefet cephesi adayı Guzman'ın halen devlet başkanı bulunan **Balaguer** karşısında büyük oy farkı yapması üzerine ordu birlikleri seçime müdahale etmiş ve oy sayımını durdurmuş ve parlamento binasını işgal etmişti. Bu arada, Dominik Komünist Partisi'nin de, bu seçimlere, 33 yıldan beri ilk kez legal olarak katıldığı bildirilmektedir.

ABD Avrupa'daki askeri gücünü artırmaya hazırlanıyor

BRÜKSEL (ANKA)

ABD Savunma Bakanı **Harold Brown**, ülkesinin Avrupa'daki ABD birliklerinin sayısını bir hafta içinde iki katına çıkartacak yeteneğe sahip olduğunu bildirmiştir.

Brüksel'de yapılmakta olan NATO Savunma Bakanları toplantısında konuşan Brown aynı süre içinde Avrupa'da bulunan ABD savaş uçaklarını sayısının da üç katına çıkartılacağını bildirmiştir.

ABD Savunma Bakanı, ülkesince bu konu ile ilgili olarak hazırlanan planlara göre, askerlerin ABD'den süratle Avrupa'ya taşınabilmesi için askeri nakliye uçaklarının yanısıra ABD sivil yolcu uçaklarından da yararlanılacağını ve Avrupa ülkelerine ait havayollarının sivil uçak filolarına da el konacağını söylemiştir.

Fransa'da demokratik güçler hükümetin dış müdahalelerini eleştiriyor

Anadolu Ajansı'nın bildirdiğine göre Fransız Parlamentosunda Komünist Partisini temsil eden bir grup milletvekili, Paris'te yaptıkları bir açıklamada, Fransa'nın, Belçika ve ABD'nin yanında yeralarak Zaire'deki içsavaşa askeri müdahaleyi kararlaştırdığı yolunda haberler çıktığına değinerek bu yolda çıkan haberlerin Fransız Hükümetince şimdiye değin yalanlanmadığına işaret etmişler ve müdahale eğilimini eleştirmişlerdir.

Komünist Partili milletvekilleri, Fransa'nın Zaire'ye askeri müdahalede bulunmak için bu ülkedeki Avrupalı aileleri kurtarmak gibi bir gerekçe ileri sürdüğünü belirtmişlerdir. Fransız Hükümetinin bu yolda aldığı kararın ciddi sonuçlar yaratabileceğine işaret eden milletvekilleri, Batı Sahra'sına askeri birlikler yollamakla yetinmeyip bu kez de Zaire'ye askeri birlikler gönderdiğini kaydederek, hükümeti suçlamışlardır.

Bilindiği gibi Fransız Sosyalist Partisi de, Fransa'nın birçok Afrika ülkesinde asker bulundurmasını eleştirmişti. FSP, bu durumun başka ülkelerin içişlerine karışmak demek olduğunu belirterek konu hakkında parlamentoda görüşme açılmasını istemişti.

CIA ve FBI, nazi savaş suçlularını sosyalist ülkelere karşı casusluk için kullanmış

WASHİNGTON, (A.A.)

Birleşik Amerika'da Sayıştay görevi yapan ve Kongre'nin denetim organlarından biri olan «Genel Muhasebe Dairesi»nin hazırladığı bir rapora göre, «Amerikan Merkezi Haberalma Örgütü» (CIA) ile «Federal Soruşturma Bürosu» (FBI), İkinci Dünya Savaşı sırasında savaş suçu işlemiş Nazileri, savaştan sonra sosyalist ülkelere karşı casusluk işlerinde kullanmışlardır.

Rapora göre, «CIA», Nazi savaş suçlusu olan yirmi kişiden bilgi kaynağı olarak yararlanmış ve bunlardan yedisine 1945 ile 1965 yılları arasında verdikleri bilgilerden dolayı para ödemiştir.

«CIA»nın bunlardan Nazi Almanyasında Dışişleri Bakanlığında önemli görevde bulunan birine, Birleşik Amerika'ya girmekte yardımcı olduğu ve «Sovyet işlerinde» uzman olan bu kişiye, Amerika'dan ayrıldığı tarihe kadar (1953) para verdiği raporda belirtilmiştir.

«FBI» da, yine savaş suçlusu olan iki kişiden birini 1954'e, öbürünü de 1972 yılına kadar kullanmıştır.

Aldo Moro'nun katili saptandı

ROMA (A.A.)

İtalyan Devlet Radyosunun dün sabah bildirdiğine göre, Roma polisi, Hıristiyan Demokrat Parti Başkanı ve eski başbakanlardan **Aldo Moro'yu** öldüren kişiyi saptamış ve **«Kızıl Tugaylar»** tedhiş örgütünün **Moro'yu** ellerinde bulundukları süre içinde gönderdikleri mesajları yazdıkları **«IBM»** makinesini bulmuştur.

Soruşturmada bu önemli gelişmeler önceki gece kaydedilmiştir. Polis, daha önce, Roma'da Kızıl Tugaylar'ın iki izine rastlamıştır. Aralarında **«Kızıl Tugaylar»** ın bir üyesinin de bulunduğu on kişi tutuklanmıştır. Bu kişinin, bu yılın başlarında Yargıç **Ricardo Palma'yı** öldüren kişi olduğu belirtilmektedir.

Polis, soruşturmada kayde dilen gelişmeler konusunda herhangi bir açıklamada bulunmamaya özel bir dikkat göstermektedir. **«Kızıl Tugaylar»ın** bildirilerini daktilo eden bayan yazmanın da perşembe günü tutuklandığı ve katilin kimliğinin saptandığı ileri sürülmektedir. Katilin, 25 yaşında biri olduğu henüz ele geçmediği sanılmaktadır.

Bütün bu bilgiler, henüz resmen doğrulanmamıştır. Fakat soruşturmacılar, önemli noktaya gelindiğini saklamamaktadırlar.

Kırgızistan'ı ziyaret eden Türkiye Basketbol Karması ile röportaj:

"Türkiye'nin sporcuları, Sovyetler-Türkiye spor protokolünü alkışladılar,,

Mayıs 1978 başlarında, **Sovyetler Birliği** ile **Türkiye** arasında **Sportif İşbirliği** üzerine bir protokol imzalandı. Bu protokol çerçevesi içinde Türkiye'den Sovyetlere giden ilk takım da, **Türkiye Basketbol Karması** oldu. Sovyet Novosti Basın Haber Ajansı, **Kırgızistan Cumhuriyetinde** konuk edilen Türkiye Basketbol Karmasından **Kaptan, K. Erdenay ve Türkiye Basketbol Federasyonu Genel Sekreteri F. Alpay** ile bir röportaj yaptı. Aşağıda bu röportajı sunuyoruz.

Bu yılın mayıs ayı başında SSCB ve Türkiye spor örgütlerinin işbirliği ilkelerine ilişkin protokol imzalandı. Taraflar halen varolan spor ilişkilerini önemli ölçüde genişletme, bu ilişkilere dinamik ve verimli bir karakter kazandırma konusunda anlaştılar.

Ve anlaşma Sovyetler Birliği'n de yürürlüğe girdi: **Türkiye Basketbol Karması SSCB'ye konuk oldu.** Muhabirimiz, takımın hareketinden önce **Türkiye Basketbol Federasyonu Genel Sekreteri** ve heyet Başkanı olan **F. Alpay** ve **Takım Kaptanı K. Erdenay** ile görüştü.

★ «İKİ ÜLKE ARASINDA TAKIM VE SPOR ÖĞRETMENİ DEĞİŞ - TOKUŞUNUN GENİŞLETİLECEĞİNİ UMARIZ.»

★ K. ERDENAY: «1980 MOSKOVA OLİMPİYATLARININ, EN BÜYÜK VE EN ÖRGÜTLÜ OLİMPİYAT OLACAĞINI SANIYORUM

SORU: Sovyetler Birliği'nde edindiğiniz izlenimleri anlatır mısınız?

F. ALPAY — Ülkenizde bulunduğumuz günlerde **Kırgızistan Basketbol Federasyonu'nun** konuğu olduk. Bizi çok iyi ağırladılar.

Üç tane dostluk maçı ve yerel basketbolcularla birkaç antreman yaptık. Bütün bunlar, takımımızın Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya karmaları gibi güçlü takımlarla karşılaşacağı Balkan Ülkeleri Şampiyonası'na hazırlanmasına yardım edecektir kuşkusuz. Doğrusu çok az olan boş zamanlarımızda Kırgızistan Cumhuriyeti'nin görülmeye değer yerlerini ziyaret ettik.

Ülkenizdeki gezi programımız ne yazık ki Moskova'yı ayrıntılı biçimde tanımamıza elverişli değildi. Zaten havadan yana da şansımız yoktu. Bahar kaprisliydi.

SORU: Demek ki Moskova'yı hiç göremediniz?

K. ERDENAY — Bu konuda kendimizi bağışladık. Çünkü basketbolcularımız ilk kez Sovyetler Birliği'ne geliyor. Moskova'da bir gün kalabildik ve **Olimpiyat Tesislerini Krılatskiy'deki** kürek çekme kanalını, **Lenin Dağları'ndan Lujniki'deki merkez** stadyumunun etkileyici panoramasını seyrettik. Dünyaca bilinen Metropoliten'i ve Kızıl Meydan'ı gezdik.

SORU: Anladığımıza göre Moskova'yı Olimpiyat Moskovası olarak görüyorsunuz.

F. ALPAY — Moskova Olimpiyatları'na iki yıldan fazla zaman var. Ama gördüklerimiz önümüzdeki Olimpiyat için ne büyük örgütlenme ve hazırlık çalışmalarının yapıldığını doğruladı... Moskova Oyunları'nın yüksek düzeyde geçeceğinden hiç kuşkum yok.

K. ERDENAY — Moskova Olimpiyatı'nın en büyük ve en örgütlü olimpiyat olacağını sanıyorum. Karma takım kaptanı olarak takımımızın pekçok genç oyuncusunun Moskova'ya gelmek istediğini söyleyebilirim. **Doğan, Erman, Zeki, Abdullah** bunlar arasında. Bu grupla katılırsam çok memnun olacağım.

SORU : Protokolün imzalanmasından sonra Sovyet-Türk spor ilişkilerinin geliştirilmesi alanında atılan bu ilk adımlar konusunda neler söyleyebilirsiniz?

K. ERDENAY — Ülkemiz sporcuları, yeni belgenin imzalanışını alkışladılar. Ve işte, sportif işbirliği ilkelerine ilişkin protokolün imzalanmasından sonra ülkenizi ziyaret eden ilk Türk takımı olan **Türkiye Basketbol Karması** Sovyetler Birliği'nde. Bununla gurur duyuyoruz. Heyet değiş-tokuşunun gelecekte daha da genişletileceğini umuyoruz. Antrenör ve Kültür fizik öğretmenlerinin sık sık konuk olarak birbirlerini ziyaret etmeleri ni isterdik.

kısa haberler

RAVALPİNDİ

Pakistan'ın eski Başbakanı **Zülfikar Ali Butto**, Lahor'dan Ravalpindi'ye getirilmiştir. **Butto** hakkında verilen idam cezasının Yüksek Mahkeme tarafından görüşülmesine bugün başlanacaktır.

Bu arada bir açıklama yapan Butto, hakkında verilen ölüm cezasının bozulması için yaptığı müracaatın Yüksek Mahkemede görüşülmesinden, tarafsız bir karar çıkmasını beklemediğini açıklamıştır.

Pakistan Başyargıcı **Enver-Ül Hak'a** gönderdiği bir mektupta **Butto**, geçen ay Askeri Hükümet Başkanı General **Ziya-Ül Hak'ın** yurtdışına yaptığı gezi sırasında kendisine vekalet görevini kabul ettiği için, yargıcın tarafsız olmadığını ortaya koyduğunu söylemiştir.

RİO DE JANERİO

Brezilya Barosu'nun Yedinci Ulusal Kongresinde yayınlanan bir bildiride, yasal düzenin yeniden kurulması istenmiş ve hükümetin haklarına saygı göstermesi talep edilmiştir. Brezilya'nın bütün bölgelerinden gelen 3000 hukukçunun katıldığı Yedinci Ulusal Konferansta yayınlanan bildiride, insanların neden tutuklandıklarını bilme hakkına sahip olmaları gerektiği belirtilmiştir. Bildiri, emekçilere toplu sözleşme hakkının geri verilmesini, söz ve düşünce hürriyetinin sağlanmasını talep etmiştir. Brezilya Barosu ayrıca, hukukçulara, hükümet müdahalesi olmadan görev yapabilme garantisinin sağlanmasını istemiştir.

Yağ zammı en çok toptancılara yaradı

İSTANBUL, (İSTA)

Yağa yüzde 50'yi aşan oranda yapılan yeni zam yüzlerce yağ stokcusu toptancının milyonlarca lira kazanmasına yol açmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından margarinlere ortalama yüz de 50, ayçiçek yağına yüzde 25, pamuk yağına ise yüzde 22 oranında yapılan zam yağ sanayicilerini ise memnun etmemiştir. Konu ile ilgili olarak görüşlerini açıklayan Salat Yağları Genel Müdürü Mahir Yılmaz maliyet artışları karşısında fiyatların yetersiz olduğunu özellikle likit ayçiçeği yağına yapılan zammın 3.5 lira zarar etmelerine yol açacağını söylemiştir.

Öteyandan «yağa zam yapıldığı» haberinin yayılması piyasada uzun zamandır hissedilen yağ darlığının birden ortadan kalkmasına neden olmuştur. Piyasa gözlemcileri stokcu toptancıların ellerinde tuttukları yağı piyasaya sürdüklerini, böylelikle bir kilo yağdan iki misli kâr sağladıklarını belirtmişlerdir. Yağ sanayicileri ile Devlet Bakanı Faruk Sükan'ın İstanbul'da bir süre önce yaptığı toplantıdan sonra yağa zam yapılacağının kesinleştiğini hatırlatan piyasa gözlemcileri, bu toplantıdan sonra yağ toptancılarının hızlı bir stoklama çalışmasına girdiklerini söylemişler, yağ zammının fırsatçılara yeniden milyonlar kazandırdığını açıklamışlardır.

1977 YILI İÇİNDE, 40 BİN GECEKONDU YAPILDI

İSTANBUL, (İSTA)

Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri olma özelliğini sürdürürken konut sorununu kendi olanakları ile çözümlemeye çalışanların sayısındaki artık ile birlikte gecekondu yapımının da hızlanarak sürdüğü belirlenmiştir.

Öteyandan, gecekondu yapımının 1978 yılı içinde bir önceki yıla oranla yüzde 54 oranında artacağı 40 binden 62 bine yükseleceği bildirilmektedir.

1973-1977 yıllarını kapsayan üçüncü plan döneminde de konut sorunu yoğunluğunu korumuştur. Söz konusu dönemde konut gereksinimi hızla artarken, yapılan üretim gereksinimi karşılamaktan uzak kalmış, konuk açığı hızla büyümüştür. **Konut üretiminin kâr amacına dönük olarak yapılması ve giderek lüks üretime dönüşmesi konut üretim açığının hızla büyümesinde birinci sırayı alan neden olarak belirlenmiştir.** Yapılan hesaplamalara göre, üçüncü plan döneminde konut gereksinimi toplam olarak 1 milyon 220 bin birime ulaşmış, üretilen konut sayısı ise 993 bin birim düzeyinde kalmıştır. Üçüncü plan döneminde beliren 227 bin birimlik konut açığı ise gecekondu yapımı ile kapatılmıştır. 1978 yılı hükümet programı verilerine göre 1973 yılında 18 bin, 1974 yılında 70 bin, 1975'de 60 bin, 1976 yılında 37 bin, üçüncü plan döneminin son yılı olan 1977'de ise 40 bin gecekondu yapıldı edilmiştir.

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde yapılan gecekondu sayısı 227 bin...

1978 yılı içinde ise 62 bin gecekondu yapılması bekleniyor

1978 YILINDA 62 BİN GECEKONDU YAPILACAK...

Öteyandan 1978 yılı hükümet programındaki veriler, 1978 yılı içinde 62 bin gecekondu yapımının planlandığını ortaya koymaktadır. Bu varsayım gecekondu yapımının bir önceki yıla oranla yüzde 54 artacağını ortaya koymaktadır. Hükümet programında, 1978 yılı içinde konut gereksiniminin 312 birim olacağı bunun yüzde 80'inin normal üretim ile gerçekleşeceği, yüzde 20'lik açığın ise gecekondu yapımı ile kapatılacağı varsayımına yer verilmiştir.

KONUT GEREKSİNME ÜRETİM AÇIĞI (Birim-Sayı)

	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Gereksinme	213.200	231.200	242.200	260.200	273.200	312.080
Üretim	194.918	161.047	181.685	223.031	232.921	250.000
Açık (Gecekondu)	18.282	70.153	60.515	37.187	40.279	62.000

Eğitim enstitülerinin tümü 22 Mayıs'ta açılamıyor

★ ANKARA'DAKİ EĞİTİM ENSTİTÜLERİNİN AÇILIŞI 29 MAYIS'A ERTELENDİ

★ İSTANBUL'DAKİ ENSTİTÜLER PAZARTESİ ÖĞRENİME BAŞLIYOR.

ANKARA, (İSTA)

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı iki ve üç yıllık eğitim enstitülerinden Ankarada bulunanların açılışı 29 Mayıs tarihine ertelenmiştir. İstanbul Ortaköy ve **Atatürk Eğitim Enstitüleri**'nin daha önce açıklandığı gibi 22 Mayıs'ta öğrenime başlayacağı bildirilmiş diğerlerinin de açılabilmesi için çalışmaların aralıksız sürdürüldüğü öğrenilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı yetkililerinden alınan bilgiye göre Ankara iki yıllık eğitim enstitüsü ile **Ankara Gazi Eğitim Enstitüleri**'nde öğrenimin sağlıklı sürdürülebilmesi için alınacak önlemler ancak 29 Mayıs günü ne dek tamamlanabilecektir. Bu arada Ankara Valiliği, Milli Eğitim Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından sürdürülen çalışmalar sonunda Gazi Eğitim Enstitüsü'nde bir askeri taburun güvenlik önlemleri alması kararlaştırılmıştır. Gerekli güvenlik ve teknik önlemlerin henüz tamamlanamadığını kaydeden yetkililer ayrıca MC'nin militan komando öğretmen kadrosunun yerine yapılacak olan atama çalışmalarının da belirli eksiklikler taşıdığını söylemişlerdir.

Öteyandan eğitim enstitüsü yetkilileri de **Şeker Öğrenci Yurdu** ile **Yüksek Öğretmen Okulu Yurtları**'nın da halen açık olduğunu ve komandolar tarafından saldırı merkezi olarak kullanılmaya devam edildiğini hatırlatmışlar bu yurtların kapatılmasını istemişlerdir. Bir çok teknik okulun bulunduğu Beşevler bölgesinde öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğini bu yurtların gerçekten tehdit altında bulunduğunu bildiren yetkililer, eksikliklerin giderilememesi nedeniyle bu zamana kadar sağlıklı bir eğitimin yapılamadığını söylemişlerdir.

Bilindiği gibi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı iki ve üç yıllık eğitim enstitüleri MC Hükümetleri döneminde faşist kadrolarla doldurulmuş ve ilerici demokrat öğrenci ve öğretmenler okullara gidemez olmuşlardı. Bir çok eğitim enstitüsünün bugüne kadar açılmasına rağmen 13 eğitim enstitüsünün henüz öğrenime başlayamamasına neden olarak Milli Eğitim Bakanlığının kararsızlığı gösterilmektedir. Okul yetkilileri komando işgali altında bulunan okulların temizlenmemesi, komando yurtlarının kapatılmaması ve MC'nin militan öğretmen kadrosunun bu zamana kadar görevden alınmamasının okulların geç açılmasına neden olduğunu söylemişlerdir.

VAN EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Van Milli Eğitim Müdürü, Van Eğitim Enstitüsü Müdür ve Müdür Yardımcısının görevlerinden alınarak başka il ve ilçelere atanmalarının, Van'da tepki ile karşılandığı bildirilmektedir. Van CHP İl Başkanlığı, görevden alma işlemlerinden haberdar olmadıklarını bildirmişlerdir. Görevden alma ve başka il ve ilçelere atama işlemini «sürgün» olarak niteleyen CHP İl Başkanlığı ve yöneticileri, atama işleminin durdurulmaması halinde istifa edecekleri konusunda kararlarını ifade etmişlerdir.

KAYSERİ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YAY-KUR iki yıllık eğitim enstitüsü dışardan bitirme programına kayıtlı olup, 1976-77 öğretim yılında Kayseri iki yıllık eğitim enstitüsünde yaz kurslarına katılan öğrencilerin ikinci sınıf bütünleme sınavlarının 10 - 11 Haziran tarihlerinde yapılacağı açıklanmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığından bu konuda yapılan açıklamaya göre, Ankara'da Yapı Meslek Lisesinde yapılacak bütünleme sınavlarının tamamlanmasından sonra 17-18 Haziran tarihlerinde de tüm sınavların tek ders sınavları yine aynı okulda yapılacaktır.

Öteyandan İstanbul Ortaköy ve Atatürk Eğitim Enstitülerinin yanında Bingöl ve Kırşehir Eğitim Enstitüleri de pazartesi günü öğrenime açılacaktır.

MİT Müsteşarı ile Anayasa Mahkemesi Başkanı 13 Temmuzda emekli oluyor

ANKARA, (ANKA)

MİT Müsteşarı **Hamza Görgüç**'ün emekli olmasından sonra MİT'e asker kesiminden mi yoksa sivil bir şahsın mı müsteşar olarak atanacağı konusunda değişik görüşler bulunduğu öğrenilmiştir. MİT Müsteşarlığına asker kesiminden bir şahsın getirilmesi halinde bu ismin emekli Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral **Hilmi Fırat** ile emekli Hava Korgeneral **Faruk Koralp**'in olacağı söylenmektedir.

Anayasa Mahkemesi Başkanı **Kâni Vrana** ile MİT Müsteşarı Orgeneral **Hamza Görgüç** aynı gün, 13 Temmuz'da yaş haddinden emekli olacaklardır.

Anayasa Mahkemesi Başkanı **Kâni Vrana**'nın emekli olmasından sonra Anayasa Mahkemesinin üye sayısında azalma olacağı için Danıştay ve Yargıtay'dan Anayasa Mahkemesi üyeliği için seçim sonucu birer üye gönderilecektir. Ancak, 20 Temmuz günü adli tatil başlayacağı için, Danıştay ve Yargıtay'ın üye seçimini adli tatilin bitim tarihi olan 5 Eylül'den sonra yapacakları öğrenilmiştir.

229 öğretim yardımcısı, «Faşizme İhtar» eylemine katılan 5 asistan hakkında idari soruşturma açılmasını kınadı

İSTANBUL (İSTA)

İstanbul'da yükseköğrenim kurumlarında çalışan 229 öğretim yardımcısı, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinde çalışan 5 öğretim yardımcısı, haklarında Fakülte Yönetim Kurulu tarafından 20 Mart **«Faşizme İhtar»** eylemine katıldıkları gerekçesiyle idari soruşturma açılması kararını ortak bir bildiriyle kınamışlardır. Bildiride özetle şöyle denmektedir:

«Ülkemizde insanlıktan yana bütün güçlerin desteklediği Demokrasi İçin Dayanışma Gününe katıldıkları gerekçesi ile Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı tarafından beş öğretim yardımcısı arkadaşımız hakkında idari soruşturma açılması kararının alınması, «Bilimden Yana Yükseköğretim» ilkesini zedeler nitelik taşımaktadır. Demokratik hak ve özgürlüklerden yana bir kararla idari soruşturmaya gerek duyulmayacağına inanıyoruz.»

Avukatlık Yasası'nda gerekli değişikliklerin bir an önce yapılmaması kınandı

İSTANBUL (İSTA)

İstanbullu stajyer avukatlar önceki gün İstanbul Barosu Stajyer Avukatlar Komitesinin düzenlediği bir toplantıda sorunlarını görüşmüşler, TBMM Adalet Komisyonundan geçen ve Meclis gündeminde 33. sırada yer alan Avukatlık Yasasının bazı maddelerinde değişiklik yapan yasa değişikliklerinin bir an önce görüşülmemesini protesto etmişlerdir.

Türkiye-Pakistan Ekonomik, Teknik İşbirliği Ortak Komisyonu İkinci Dönem Toplantısı yarın başlıyor

ANKARA (İSTA)

Türkiye - Pakistan Ekonomik ve Teknik İşbirliği Ortak Komisyonu İkinci Dönem Toplantısı yarın Ankara'da başlayacaktır. Pakistan Sıkıyönetim İdaresi Ticari ve Siyasi İşler Danışmanı (Ticaret Bakanı) Serdar Haji Maula Baks Soomro başkanlığındaki bir heyet, toplantılara katılmak üzere bugün Türkiye'ye gelecektir.

İki gün sürecek olan Ortak Komisyon Toplantısına katılacak Türkiye Heyetine Ticaret Bakanı **Teoman Köprülüler** başkanlık edecektir. Toplantıda, Ortak Komisyonun birinci toplantısından bugüne kadar yapılan işler gözden geçirilecek, ikili mal mübadeleleri ile sanayi, turizm, teknik işbirliği ve tarım alanlarında alınabilecek yeni önlemler görüşülecektir.

«TKP'ye Özgürlük» belgisi, YKP Kongresi'nde coşkun bir tezahürata yol açtı

ATİNA (İSTA)

Bugün sona ermesi beklenen Yunanistan Komünist Partisinin 10. Kongre çalışmalarının dünkü bölümü konukların konuşmalarıyla devam etmiştir. Kongrede söz alan **Şili Komünist Partisi** temsilcisi, Şili cuntasının kanlı oyunlarına devam etmesine karşın demokrasi güçlerinin giderek güçlendiğini ve **Unidad Popular**'ın bünyesinde hızla örgütlendiğini söyledi. **«Kahrolsun Pinochet Cuntası»** belgisiyle sözleri sık sık kesilen Şili delegesi, Şilili komünistlerle Yunan Komünistleri arasındaki bağların giderek güçlendiğini söyledi.

Daha sonra konuşan Türkiye Komünist Partisi temsilcisi, sözlerine **«Kongrenize, bütün delege yoldaşlara, bütün Yunan komünistlerine TKP'nin ve bütün Türkiyeli komünistlerin en candan ateşli selamlarını sunarım»** diyerek başladı. **«Düşmanımız Birdir, Emperyalizmdir»** belgisiyle sözleri sık sık kesilen alkışlarla TKP temsilcisi sözlerine şöyle devam etti:

«YKP uzun çetin savaş ateşlerinden geçmiştir. Faşist baskıların her türlüsünü görmüştür. Metaksaslardan, Kara Albaylara kadar faşist sürülerin çeşidiyle savaşmıştır. Bütün bu savaşlarda komünistler, başlarını dik tutmuş, Marksizm-Leninizm bayrağını yükseklerde dalgalandırmışlardır.»

Türkiye'deki zorlu savaşıma ve yığınların ekonomik demokratik ve politik istemlerine değinen TKP temsilcisi, 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'nda yüzbinlerce ağzın **«TKP'ye Özgürlük»** diye haykırdığını bildirdi. **«TKP'ye Özgürlük»** kelimeleri salonda duyulduğu anda YKP'nin 10. Kongresi delegeleri ayağa kalktılar ve coşkun tezahüratta bulundular. Türkiye işçi sınıfının **«NATO'ya Hayır», «İkili Anlaşmalar Yırtılmalı», «Üsler Sökülmeli», «ABD Emperyalizmi Defol», «Komşularımızla Barış İçinde Yaşama», «Bölgemizde Barış ve Yumuşama» ,«Sovyetler Birliği İle Dostluk ve Saldırmazlık Anlaşması Bağlansın»** belgileri de coşkuyla ve ayakta alkışlandı.

İki ülkenin işçi sınıfı ve halkları arasında dostluk ve kardeşlik bağlarının emperyalizm, egemen sınıflar ve faşistler tarafından baltalanıp iki ülke halkının birbirine düşürülmek istendiğini dikkati çeken TKP temsilcisi, **«TKP ile YKP arasındaki kopmaz kardeşlik bağlarının şovenizme karşı, emperyalizme karşı savaşlar içinde kurulduğunu, iki parti arasındaki dostluğun Leninci savaş gelenekleriyle pekiştiğini»** söyledi.

★ BUGÜN SONUÇLANMASI BEKLENEN YUNANİSTAN KOMÜNİST PARTİSİ'NİN 10 NCU KONGRESİNDE KONUŞAN TKP SÖZCÜSÜ, «TKP İLE YKP ARASINDAKİ KOPMAZ KARDEŞLİK BAĞLARININ LENİNCİ SAVAŞ GELENEKLERİYLE PEKİŞTİĞİNİ» BELİRTTİ

★ YKP'NİN YARIN YIĞINSAL BİR MİTİNG YAPACAĞI BİLDİRİLİYOR

Türkiye'deki bunalımın bütün alanlarda derinleştiğini, işbirlikçi burjuvazinin bu bunalımdan emperyalizme NATO'ya daha çok bağlanarak ve faşizme tırmanmak yoluyla çıkmak istediğini belirten TKP temsilcisi, işbirlikçi tekelci burjuvazinin faşistlerle birlikte Maocuları da komünistlere karşı kullandığını belirtti.

TKP'nin ve YKP'nin Ege'nin bir barış denizi olması için savaş verdiğini, Ege sorununun her iki ülkenin ulusal çıkarlarına uygun olarak Helsinki Nihai Senedi temeli üzerinde barışçı görüşmelerle çözümlenebileceğini de sözlerine ekleyen TKP sözcüsü, TKP'nin Kıbrıs'ın bağımsızlığı, toprak bütünlüğü ve egemenliğini savunduğunu, Ada'dan tüm yabancı üs ve askerlerin çekilmesi gerektiğini belirtti ve sözlerini **«Yaşasın Leninizm»** diyerek bitirdi.

Daha sonra sözalan Avusturya Komünist Partisi temsilcisi, YKP'nin 10. Kongresine başarılar diledi ve dün yadaki karşılıklı güçler ilişkisinin sosyalist ülkeler, uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş savaşları lehine değiştiğini kaydetti.

TKP MERKEZ KOMİTESİ PLENUM'U ÇEŞİTLİ BASIN ORGANLARINDA YERALDI

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Plenumu'na çeşitli Komünist Partilerin yayın organlarında yer verilmiştir. SBKP MK'nin yayın organı Pravda gazetesi, TKP MK Plenumu'na yer ayırmış ve plenumda, Türkiye'deki politik durumun, Ulusal Demokratik Cephe sorununun ve partinin iç sorunlarının görüşüldüğünü yazmıştır. Bu arada, Fransa Komünist Partisi yayın organı Humatine, Alman Komünist Partisi yayın organı Unsere Zeit, Demokratik Almanya'da yayınlanan Neues Deutschland, Belçika-Komünist Partisi yayın organı ve bir çok Komünist Partisi yayın organı da TKP MK Plunumu'na yer vermiştir.

YKP delegasyonu toplam 2803 yıl hapse mahkûm olmuş

Yunanistan Komünist Partisi 10. Kongresine 668 asil delege ve 150 aday delege katılmaktadır. Delegelerin ortalama yaşı 39'dur.

Kongre'ye katılan asil delegelerden 139'u işçi, 14'ü köylü, 15'i orta tabakadan, 120'si aydın, 118'i teknik eleman, 17'si ev kadını,

12'si emekli, 116'sı memur ve 137'si ise çeşitli meslek gruplarındandır.

YKP Basın Bürosundan elde edilen bilgilere göre, gerek aday, gerekse asil delegelerin tümü en az bir kez tutuklanmış ya da sürgüne gönderilmiştir.

183 asil ve 50 aday delege iki veya daha fazla tutuklanıp sürgüne gönderilmiştir. Asil delegelerin tümü 2 bin 681 yıl, aday delegelerin tümü ise 222 yıl hapse mahkûm olmuştur.

televizyon

18.30 LASSİE
19.00 BİR OYUN
19.30 SPENCER'İN PİLOTLARI
20.30 HABERLER
21.05 BEŞ DAKİKA
21.10 TV'DE SİNEMA İZLENEBİLİR
23.50 NAKLEN YAYIN (Boks) İZLENEBİLİR
01.00 GÜNE BAKIŞ

radyolar

TRT I

05.00 Açılış
07.02 Köye Haberler
07.30 Haberler
10.01 Arkası Yarın
10.30 Hafta Sonu (!)
13.00 Haberler
13.15 Oyun Havaları
15.20 Türküler
16.40 Tangolar
17.50 Hafif Müzik
19.00 Haberler
20.15 Konuşa Konuşa
21.380 Dinleyici İstekleri
23.00 Haberler
01.00 Kapanış

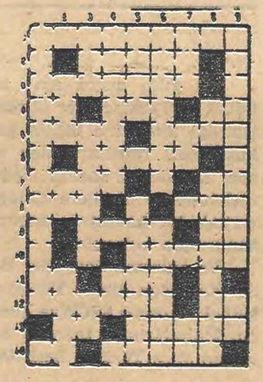
TRT II

08.00 Gün Başlıyor
09.40 Sularımızdaki Servet
11.00 Taş Plaklarda
11.20 Türküler
12.30 Kadınlar Topluluğu
14.40 Çevre Sorunları
15.30 Trafik
16.20 Arkası Yarın
19.00 Haberler
20.30 Haftanın Ülkesi
23.55 Kapanış

TRT III

07.00 Açılış
08.00 Sabah İçin
09.45 T...
11.15 ...Doğru
12.15 ...leneği
12.3... ...i
16.0... ...lüğü
19.00
21.00 ...de Caz
24.00 Caz Müziği
01.00 Kapanış

bulmaca

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — 12 Mart döneminde ortaya çıkan işkence merkezlerinin genel adı. 2 — Yurtdışına çıkarken öldürülen ünlü bir öykücümüzün soyadı - Kürtçe bir deyim - Üzüntü. 3 — Uluslararası bir haber ajansının simgesi - Yakışıklı - Bir hayvan. 4 — Fakir geçinecek maddi gücü olmayan - TERSİ, litrenin kısa yazılışı. 5 — TERSİ, Telgraf alfabesi - Argoda «gürültü» 6 — Gururlu - Duvar nakışları yapan usta. 7 — Başkaldıran, isyan eden - «MC'nin Sesi» olmaktan kurtarılan ajansın simgesi - TERSİ, yel. 8 — İlgi edatı - Resim. 9 — Ünlü bir Sovyet oyun yazarı (adı-soyadı) - TERSİ, bir harfin okunuşu.

SOLDAN SAĞA:

1 — Sovyetler Birliği'nde devrimin lideri Vladimir İlyiç Lenin'in mücadele arkadaşı da olan bir başkent. 3 — Kenya'nın başlan eşinin adı. 2 — Avrupa'da kenti. 4 — Türk Lirasının simgesi -TERSİ, dolayısıyla anlatma - TERSİ av aleti. 5 — Diğer İngilizce'de «yağmur». 6 — bir emir. 7 — TERSİ, Totat'ın bir ilçesi - Bir harfin okunuşu. 8 — Tiyatro, sinema artistinin yaptığı - TERSİ, güzel 9 — TERSİ, bir erkek adı - TERSİ, bir bitki. 10 — Düzen, tekor. 11 — Bir harfin okunuşu - Türk Tarih Kurumu'nun simgesi. 12 — Parazit - TERSİ, şeker 13 — Bir besin maddesi - TERSİ, Balık çeşitlerinden biri. 14 — Trabzon'un ilçesi - İcad eden, mucid.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA:

1 — Aforoz - Ot. 2 — Nihilist. 3 — ns - fasA. 6 — eraH. 7 — Rosto - As. 8 — glA - Anu. 9 — Ümraniye. 10 — nafrI - TnA. 11 — Üz - Akseki. 12 — Zn - Ek. 13 — Atl - riŞ. 14 — Figüran.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Anneler Günü - Af. 2 — Fiske - Olmaz - Tl. 3 — Oh - SS - Sarf 1 ziG. 4 — Rivayet - araN. 5 — Ol - Narodnik. 6 — Zift - Sera. 7 — Sarih - Aytekin. 8 — otsıF - Ahenk. 9 — Akarsu - Al - Şu.

aşı aşımıza insanı insanımıza benzeyen YUNANİSTAN

— 5 —

1950 sonrasında da savaşım bir cephe savaşımı şeklinde sürdürüldü

★ YASAKLANMIŞ KOMÜNİST PARTİSİ'NİN DE İÇİNDE BULUNDUĞU BİRLEŞİK DEMOKRATİK SOL (EDA) 1960'LARDA İKTİDARA TEK ADAYDI. TEPKİ GECİKMEDİ.

Yunanistan Komünist Partisi'nin kurucuları (1918)

1945'lerden sonra Yunanistan halkı, yakın tarihinin en acı günlerini yaşadı. İç savaş günleri... Kardeşin kardeşi vurduğu, en ücra dağ köyünden en küçük atölyesine kadar, her köşede sınıf kininin, sınıf hesaplaşmasının sürdüğü acı iç savaş yılları... Komünistlerin öncülüğündeki halk güçleri destanlar yaratıyorlar, bir avuç insan emperyalizmin tüm güçlerine karşı koyuyordu. Köyler yanıyor, fabrikalar bombalanıyor kentlerde kan gövdeyi götürüyordu. Yunanistan Komünist Partisi ön saflarda çarpışıyor, büyük kayıplara, dökülen kanlara rağmen savaşı ne pahasına olursa olsun sürdürmeye kararlı görünüyordu.

Nihayet, iç savaş, İngiltere'nin kesin müdahalesiyle 1949'da sona erdi. Bunca kandan sonra yenilgiyi kabullenmeyen yiğit direnişçiler, yeryer savaşı sürdürdüler. 1950 yılına gelindiğinde ise, yenilgi artık kesindi. Yunanistan halkının yüzbinlerce yiğit evladı, yüzbinlerce bilinçli emekçi, iç savaşta hayatını kaybetmişti. Zindanlar adam almıyordu. Sürgünler ise Avrupanın dört bir yanına dağılmışlardı.

Ve o yıllarda; bir halkın, bağımsızlığı için ve halk iktidarı için, emperyalistlere ve işbirlikçilerine karşı evlatlarının canı, kanı pahasına savaştığı ve yenildiği o günlerde, Türkiye Kore'ye birlikler gönderiyor, ABD efendimize yaranmak için bir başka halkın bağımsızlık savaşımını kanla, ateşle bastırmaya kendi evlatlarını yolluyordu. Türkiye halkı, Kore'ye gönderilenleri alkışlarken, kapı komşusu Yunan halkının acılarından tümüyle habersiz, savaşımlarına ilgisizdir.

KOMÜNİST PARTİSİ BİR KEZ DAHA YASAKLANIYOR

İç savaş yenilgisi ve onu izleyen yoğun baskı döneminde Yunanistan Komünist Partisi bir kez daha yasa dışı ilan edildi. Komünist avı aylarca, hatta yıllarca sürdü. Üstelik yenilgi partide de bazı yaralara yol açmıştı.

İç savaşın sona erdiği emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin devlete kesinlikle egemen oldukları 1950 sonrasında da siyasal mücadele sona ermedi. Sağ birleşmiş, bizdeki milliyetçi cepheye benzeyen bir sağ birlik kurmuş tu. Bunun karşısında ise, Merkez Birliği (Enosis Kendru) yeralıyordu.

O sıralarda belkemiğini komünistlerin oluşturduğu Birleşik Demokratik sol (EDA) kuruldu. EDA 1958 seçimlerinde ana muhalefet gücü haline geldi. Yunanistan'da, bütün baskılara, kırımlara, zindanlara, sürgünlere, emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin tüm gayretlerine rağmen halkın sola yönelmesi engellenememişti. 1961 seçimlerini EDA'nın alması büyük olasılık haline geldi. Bu olasılığa karşı iç ve dış sömürü güçleri, gerici güçler elleri kolları bağlı kalmayacaklardı kuşkusuz. 1961 seçimlerinde sağ güçler, saray ve emperyalistler bir seçim darbesi gerçekleştirdiler. EDA ve Yunanistan Komünist Partisi, bu sağ seçimsel darbeye karşı Merkez Birliğine işbirliği çağrısında bulundu. Ne var ki Merkez Birliği komünizme yanaşma korkusuyla öneriyi reddetti. Bu durum sağın işine yaradı ve 1961 seçimlerinde başarı kazandı.

Bu yıllarda EDA, geniş halk kitlelerini harekete geçirmesini bildi. İşçi sınıfının ekonomik istemleri, bu yöndeki hareketleri, grevler, gösteriler ve siyasal özgürlükler için savaşım geniş boyutlar kazandı. Emekçi köylü kesimleri, orta katmanlar, aydınlar, gençler, antidemokratik gidişe karşı harekete geçirildi, seferber edildi. Savaşım, sağı devirerek demokratik bir iktidar kurma koşullarını olgunlaştırmıştı. EDA, Merkez Birliğine yeniden işbirliği ve ortak savaşım önerisi götürdü. Merkez Birliği tabanı da büyük ölçüde böyle bir ittifaka hazırdı. Ama Merkez Birliği yönetimi öneriyi yine reddetti.

1962-1963 yıllarında grevler, işçi hareketleri, emekçi halk hareketleri, demokratik kaynaşma yüksek boyutlara ulaştı. İlerici milletvekili Lambrakis'in kimliği belirsiz (!) kişilerce öldürülmesi üzerine cenaze töreni en az yarım milyon kişinin katıldığı büyük bir demokratik gösteri ye dönüştü. Kaynaşma gün geçtikçe artıyordu. Yeni seçimler kaçınılmaz olmuştu. 3 Kasım 1963 seçimlerinde sağ kesim yenilgiye uğradı. Yunanistan halkının pusulası, yine, nereye çevrilirse çevrilsin solu göstermeye başlamıştı.

YANILGILAR VE DERSLER

Yunanistan Komünist Partisi daha sonra bu dönemle ilgili değerlendirmeler yaptı. Halk hareketini örgütlemekte ve yükseltmekte gösterilen tüm başarıya rağmen, bu dönemde ilerici güçlerin birliğinin sağlanması için büyük tavizler verilmiş, Merkez Birliğine bir çeşit öncülük tanınmıştı. Oysa Merkez Birliği yöntiminde finans oligarşisinin bir kesimi, yabancı tekeller, Amerikancı çevreler egemendi. Bunun yanında Merkez Birliği içinde tekel dışı sermaye temsilcileri, orta sınıfların temsilcileri varsa da, harekete hakim olanlar tekelcilerdi.

Komünist Partisi, daha sonraları yapılan değerlendirmelerde, Merkez Birliği iktidarı döneminde, esas ağırlığın sorunların çözümü için halkın mücadelesini yönlendirmeye ve yükseltmeye verilmesi gerektiği, ancak bunun yeterince yapılamadığı sonucuna vardı; ve bu dönemden dersler çıkardı.

YARIN:
SARAY DARBESİ VE FAŞİST CUNTA DÖNEMİ

tırmık

AYDIN ENGİN

Müjdeler olsun, enerji bunalımı bitti

Hergün siyasal «Tırmık»tan olaki bıkan filan olmuştur deyip, bugün «başka» bir Tırmık sunalım dedik.

Çünkü düşünür ve Yazar Ahmet Yücenur dün odamıza geldi. Toplamı 20 sayfayı bulan eşsiz ve büyük icadını uzattı önümüze. Okuduk. Bu kadar «ilmi» bir eseri anlamaya bizim fani beynimiz elvermediğinden «Çok iyi hoş yazmışsınız Ahmet Bey, ama bu kadar ilmi bir eseri bizim okuyucumuzun anlaması güç» dedik.

Düşünür ve Yazar Ahmet Yücenur tınmadı bile. Hemen elini iç cebine soktu ve büyük eserinin bizim ve sizin gibi fanilerce anlaşılamayacağını o daha önceden hesaplamış ki eserinin bir sayfalık özetini dayadı burnumuza.

Eh, artık mazeretimiz kalmadı ve Ahmet Yücenur'a söz verdik. Eserinin özetini, en kısa zamanda kendi köşemizde okuyucuya sunacağımızı belirttik.

Bugün de bu sözümüzü yerine getiriyoruz. Böylece insanlığın en büyük sorununu da çözümlemiş olmanın sevincini ve gururunu duymaktayız.

Tek virgülünü bile değiştirmeden sunduğumuz bu büyük eserin özetini okurken hepinize «Allah sabır ihsan etsin» demekten öte sözümüz yok. Tırmık'ı bugün fazla sulandırdığımızı söyleyip bize darılacak olanlardan peşinen özür ler dileyerek...

***

BÜTÜN DÜNYA, ÇEVRESİ, BİLHASSA ARABLAR VE İSLAM ÂLEMİ İÇİN ÇOK BÜYÜK BİR NİMET. KIZILDENİZ.

Türk ve Türkiyeli olarak; devleti, ülkesi, yurttaşları, soydaşları, dindaşları ve bütün insanlık için, çok yararlı olmak amacile uzun yıllar çalışmış, düşünmüş, aramış, çok yararlı şeyler bulduğuna inanmış bir düşünür ve yazar olarak, dünyanın en büyük yararlar sağlıyacak, buluşlarından birini haber veriyor, uygarlıkta ve hidrolik elektrik üretimi tekniğinde yem yeni bir çağ, deniz ve yer altı araştırmalarınada en olumlu eşsiz bir kapı açıyorum.

Evet: İlk başta haber vereyim müjdeleyim. Kızıldeniz olabildiği kadar değerlendirildiğinde, yılda yakıdsız, hidrolik olarak, su gücüle 2 ile 10 tirilyon kilovat saat elektrik enerjisi, 100 ile 500 milyar ton tuz, ayrıca 200, 250 milyar metre küp kum ve çakıl, tabanındaki toprakta boi miktarda altın vadır. Ortalama 4.5 milyon ton da altın üretilebilinir.

Ayrı da deniz hayvanları, deniz bitkileri gök taşları denize düşmüş tarihi eşyalar, deniz altı araştırmalarına yararlı olanaklar bakımından neye sahibse, hepsini en kolay yönden insanlığa verebilir.

Yine Kızıldenizde bölgenin çok ihtiyacı olan soğuk ve sıcak, tatlı ve şifalı sular bulunacağından çok ümitliyim.

Kızıl deniz sahillerinde bir milyar, iki milyon insan yaşasa, soğuk su bulunduğu takdirde, onların ihtiyacı olan sıcak su bir sorun olmaktan çıkabilir. İstenilen her yerde ısıtmak zorunda kalınmadan, istenildiği kadar sıcak su akabilir.

Evet: Nasıl mümkün olabiliceğini bütün dünyaya haber veriyorum. Kızıl deniz dünyanın en sıcak olan, en çok buharlaşan, akar su bakımından en kısır denizdir. Eğer Babulmendeb boğazı ve süveş kanalı kapatılırsa, bu deniz yılda 2 ile 3 metre arasında düşebilir. 20 yıl sonra bu düzey 50.60 metreyi bulabilir. Şimdi 442 bin kilometre kare olan Kızıldeniz, 50 metre düşünce, ortalama 420 bin kilometre kalacaktır. Deniz düştükçe ısı artacak, ısı artıkca buharlaşma artacak, buharlaşma artıkcada, denizin düşme hızı artacaktır. 420 bin kilometrelik alanda, yılda 3 metre buharlaşma ile, bir tirilyon 260 milyar metre küp su buharlaşabilir. Bu su tüm değerlendirildiğinde, 50 metrede binde 95 randıman alınarak, 120 milyar kilovat saat enerji elde edilebilinir. Eğer bu deniz 1600 metreden sonda birikecek tuzda kaldırılarak, 2360 metreye kadar 50 şer metrelik kademelerle tam değerlenecek olursa, yılda 2 ile 10 tirilyon kilovat saat elektrik enerjisi elde edilebilinerektir. 25 yıl sonra 400 ile 800 yıl arasında elde edilmesi mümkün olacak bu enerji, insanlığın enerji ihtiyacını büyük ölçüde karşılayacağını, pedrolla elektrik enerjisi elde edilen Kızıldeniz bölgesinde, dünyamız için çok büyük pedrol tasarrufuda olabilecektir. Böylelikle hem elektrik enerjisi bunalımları, hemde pedrol bunalımları daha çok azalacaktır. Daha bir çok yararlar sağlıyacak olan buluşumu bütün dünyaya ilan eder, bir an önce yararlanılması için, ilgililerden ve bütün insanlıktan büyük çaba rica ederim. Fikrimi olumsuz bulunlardan en büyük ricam, bu konuda yazılacak yazı çoktur. Fakat ikmansızlıkla yazamadım. Neye dayanarak olumsuz buluyorlarsa, lutfen akla, mantığa ve teknik ve ilmi delillere dayanarak, adresime bildirsinler. Fikrimin yararlı ve isabetli olduğunu gerektiği kadar isbata çalışayım, cevab vereyim.

Ahmet Yücenur, Altay sokak, Atalay Ap. No. 4.16 Merter, İstanbul.

Çizgilerle Manifesto

karl marks - friedrich engels

ÇİZGİ: RO MARCENARO

BİR EKMEK BİR Politika

TÜRK NAZİLERİ 1965-1973 (3.bölüm)

ENDER KAMİL BOVACI

- 12 -

Tağmaç'tan vahiy: «Durum 27 Mayıs öncesi gibi»

Niğde öğrenci Yurdu (Kurtuluş'ta)'ndaki bir olay bahane edilerek 5-10 kişilik bir kavgacı grubunu yakalamak bahanesiyle 3.000'den çok polisin birden baskına katılması, Siyasal Bilgiler Fakültesinin 24 Ocak 1971 günü basılması olayının «inzibati» bir görev değil, faşist terör uygulamaları planları içinde «Balyoz» harekâtlarının provası olduğunu ortaya koymak tadır.

O zamanki Dekan Prof. Cahit Talas'ın açıkladığına göre, üniversitede arama yapmak üzere bir izin alınmış değildir. İçişleri Nazırı Haldun bey, bir karar alındığını ileri sürmektedir, ama bu karar polislerin saldırıya geçip öğrencilere açıkça tecavüz etmesinden çok sonra alınmıştır! Bu hususu Ankara 10. Sulh Ceza Yargıcı Turhan Ceylan ile mahkemenin zabıt kâtibi çok iyi bilir.

Silahlı öğrenci aramak vesilesiyle, 3.000 kişilik bir «Demirel hassa ordusu birliği»nin verdiği baskında binlerce liralık eşya yağmalanmış, tek bir silah bile bulunamamıştır.

Bu hunharca ve alçakça tertibi bizzat zamanın İçişleri Nâzırının idare ettiğini Ankara Emniyet Müdürü Rüştü Ünsal söylemiştir... Bir avuç öğrenciye silahla, copla saldıran, kızların ırzına geçen, binlerce liralık eşyayı talan eden haydut zihniyetli kişiler polis üniforması ile dolaşırken, bu olayların sorumlusu (!) olarak 51 öğrenci mahkemeye sevkedilmiş ve Ankara Asliye 8. Ceza Mahkemesi bunlardan 10'unu tutuklamıştır!

Ondan sonra Süleyman bey, «Emniyet kuvvetlerinin bazı davranışlarını Cumhuriyet polisinin tümüne mal etmenin doğru olmayacağını bunların münferit olaylar olduğunu» ileri sürmektedir! Doğrudur! Süleyman bey'in yaptığı yolsuzluklara karşı, ayrı bir hassa kuvveti kuruimuştur ki, bu Cumhuriyet polisi değil, Demirel polisidir!

Demirel'in tedbirlerden sözettiği gün, bu sözlere hak verdirmek için MİT ve gizli ajanlar ve naziler Ankara'da bir profesörün (Rauf Nasuhoğlu'nun) kapısına bir bomba koymuşlar, Phillips acentasına dinamit koymuşlar, acenta binasına da kurşun atmışlardır. Hilton Oteli Şadırvan bölümünde dinamit patlatan, ortalığı toza dumana bulayan da Nazi zihniyetli ajanlardır...

Milli Güvenlik Kurulunun 22 Ocak 1971 tarihli bildirisini gerici gazeteler sevinçle anarlarken, bu bildirinin Demirel çetesinin has adamı Çağlayangil tarafından kaleme alındığı ve Org. Batur'un 1970 yılında Demirel'e dayatığı bazı muhtıralara cevap teşkil etmesi üzerinde durulduğu öğrenilmişti.

1960 yılında DP. çetesinin kuklası Korg. Argüç'ün Siyasal Bilgiler Fakültesinde yapmak istediği katliâmı, bu hunhar adamın «ateş» emrine uymayarak önleyen Milli Birlik Komitesi üyelerinden Süvari Binbaşı Vehbi Ersü, (hâlen Tabii Senatör), «S.B.F. olayları hükümetin tertibidir» diyordu. Ersü, «Öldürülen gençlerden şimdiye kadar hiçbirinin kaatili bulunamadı. Polis olduğu bilinen kaatillerden (Taylan Özgür'ün kaatili) Kanada'ya kaçırıldı. Hacettepe Üniversitesinde öldürülen Dr. Necdet Güçlü'nün katili Mehmet Somuncuoğlu (NAZİ MİLİTANIDIR) Siyasal Bilgiler Fakültesi olayı günü NİĞDE Talebe Yurdu'nda idi. (NOT: 1973 seçimlerinde Niğde Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekili adaylarından birinin adı ve Yeniden Milli Mücadele adlı faşist paçavrayı bir süre yöneten kişinin adı da, benzerlik (!) olacak, SADİ SOMUNCUOĞLU'dur). Ersü: «Polisin bu olaydaki davranışı, her yanı ile vahşet kokuyor, ırz ve namus telâkkisini ortadan kaldırıyor» derken, vurguncular şebekesinin şaibeli iktidarının tepesindeki cüce Süleyman bey «Cumhuriyet polisi görevini yapıyor» diyordu. Ne görevi bu? Halka, öğrencilere eziyet ve işkence mi görev?!

12 Mart'tan sonra olan hunhar ve gaddar katliâm ve insan avının ilk işareti ve provası olan 24 Ocak 1971 SBF. baskınına dikkatle işaret eden M.B.K. üyesi Vehbi Ersü, «Milli Güvenlik Kurulu bildirisi, her yönden şaibeli bir iktidarın öteden beri tasarlayıp beceremediği yanlış ve tehlikeli görüşlerini destekler niteliktedir. Bekamızın yegâne teminatı olan Silâhlı Kuvvetlerimizi, kirli politik emellere âlet etmek heveslerinden sür'atle vazgeçilmelidir...» diyordu.

29 Nisan 1960 Cuma günü Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi önünde faşist DP. çetesi kuvvetleriyle, öğrencilerin çatışması; 24 Ocak 1971 günü yapılan kanlı baskın ve yağmanın yanında gayet masum kalıyordu!

TAĞMAÇ'TAN VAHİY: DURUM 27 MAYIS ÖNCESİ GİBİ (9 Şubat 1971)

Türkiye'ye kan banyosu yaptırmak azminde ve kararında olan tekelci sermaye zümresinin banka soyguntarı, bomba ve dinamit patlatma, adam kaçırma gibi eylemleri tezgâhlayıp, kışkırtıcı ajanlar eliyle bunları sahnelemesi Ocak-Şubat 1971 aylarında birden hızlanmıştır. M.İ.T. - C.İ.A. işbirliği ile tezgâhlanan kanlı oyunlar, «aşırı akımlar», «sağ-sol çatışması» etiketi ile halka sunulmuş, bunlar «kaka» ilan edilmiştir.

Ordunun tabanı kaynamakta, Demirel çetesinin devrilmesini, kanlı oyunların sona erdirilmesini istemektedir. Ordunun en yüksek kademesinde bulunan Org. Memduh Tağmaç, 1971 yılı Kurban bayramından önce Cevdet Sunay ile görüşerek, «aşırı akımların Türk devletini geleceğini «tehlike»ye düşürecek hale geldiğini belirterek, hükümet tarafından bu duruma hızla ve gerçekçi bir şekilde ted birler getirilmesini istemişler... Tağmaç, memleketteki huzursuzluk nedeniyle «27 Mayıs öncesi durum ile bugünkü durumun aynı olduğunu» belirtmiş, ordunun yönetime elkoyması yerine hükümete «yardım» edilmesinin daha uygun bulunduğunu Sunay'a söylemiştir.

YARIN

FAŞİST GÜCLER İŞGALLERİ.

Bakanlar Kurulunun ertelediği grev süresi doluyor

Havayolları grevi 25 Mayıs'ta tekrar başlıyor

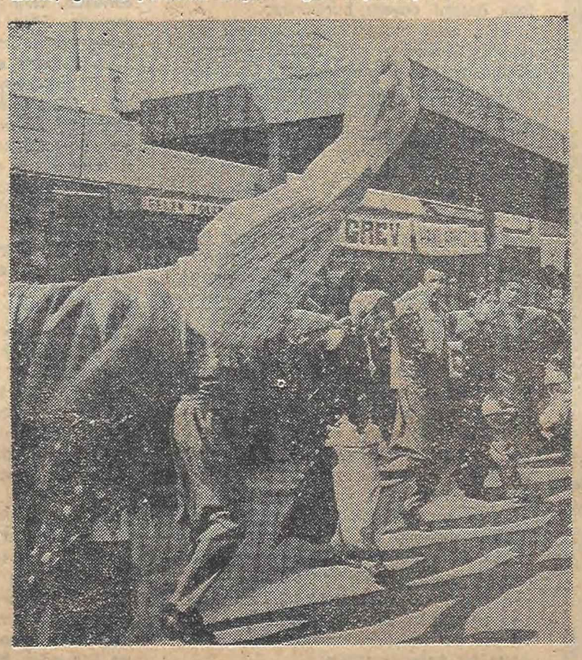
★ HAVA-İŞ SENDİKASI UZLAŞTIRMA KURULUNUN KISA ZAMANDA TOPLANACAĞINI BİLDİRDİ.

Hava-İş Sendikasının Türk Hava Yollarında başlattığı ve üç gün sonra Bakanlar Kurulu'nun bir ay süre ile ertelediği grevin, 25 Mayısta yeniden başlayacağı açıklanmıştır.

Hava-İş Sendikasından yapılan açıklamaya göre, 12 Mayıs 1978 günü Ankara'da yapılan Uzlaştırma Kurulu toplantısında tarafların istekleri yeniden gözden geçirilmiş ve en kısa zamanda son bir toplantı daha yapılmasına karar alınmıştır.

Bakanlar Kurulu Kararı ile bir aylık erteleme süresinin 25 Mayısta sona ereceğini bildiren sendika yetkilileri, Kenan Bulutoğlu'nun Başkanlığında yapılacak ve Yargıtay Başkanı ile Türk-İş Temsilcisi, işveren adına THY Genel Müdürü ve sendika yetkililerinin katılacağı Uzlaştırma Kurulu'nun bu tarihe kadar yeniden toplanacağını belirtmişler, ancak bu toplantıda alınacak kararların bağlayıcı nitelikte olmayacağını vurgulamışlardır.

Öte yandan, sendika yetkilileri, 25 Mayıs 1978 günü sona eren erteleme kararının Bakanlar Kurulu Kararı ile yeniden uzatılmaması halinde, grevin yeniden başlatılacağını bildirmişler ve grev ertelemenin, soruna çözüm getirici bir yöntem olmadığını söylemişlerdir.

Yine anlaşmaya varılmazsa THY işyerlerinde grev halayı çekmek zorunluluk olacak..

Tariş işçileri Gıda-iş'te örgütleniyor

İZMİR (İSTA) Tariş Üzüm Birliği'nde çalışan işçilerle Tariş Zeytinyağı Fabrikasında çalışan işçiler DİSK'e bağlı Türkiye Gıda-İş Sendikası'nda örgütlenmektedirler.

Son dönemlerde İzmir bölgesinde örgütlenmenin ilerlemesiyle Tariş'in Üzüm Birliği Fabrikasında çalışan 1200 işçi MİSK'e bağlı Türk-Gıda Sendikası'ndan istifa ederek topluca DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasında örgütlenmişlerdir.

Tümis Sendikası İzmir'de direnişe hazırlanıyor...

Sanatçılar sahne işçilerini örgütleyen bağımsız **Tümis Sendikası**'nın İzmir Şubesi Bölgedeki bütün güzel sanatlar işkolunda çalışanları örgütlemesi üzerine işverenlerle görüşmelere başlandığı açıklanmıştır.

Sendikanın İzmir Şubesi yetkililerinden **Halan Yazar** önceki gün yaptığı açıklamada sınıf ve kitle sendikacılığının bütün bölge ve işkollarında örgütlenmesini ilerlettiğini belirtmiş güzel sanatlar işçilerinin böyle bir gelişmeden etkilenmemesi ve bu doğrultuda örgütlenmemesi olanaksızdır demiştir. **Yazar**, İzmir'de ki örgütlenmeler üzerine de bilgi vermiş kısa süre önce şubenin kurulmasına rağmen güzel sanatlar işkolunun İzmir'deki işyerlerinde örgütlenmenin gerçekleştirildiğini açıklamıştır. **Yazar**, bu konuda işverenlerle görüşmelerin başladığını ancak anlaşma sağlanamadığını; anlaşma sağlanamayan işyerlerinde direnişe çıkmanın olanaklı olduğunu belirtmiştir.

MTA işçilerinden bir grup.

MTA' da 50 madencinin işine son verildi

★ ESPİYE MTA İŞÇİLERİ İŞTEN ÇIKARILMAYI KINADI...

Yeraltı Maden-İş Sendikası'nın Hekimhan'da Bilfer Maden Ocaklarında sürdürdüğü grevin 232. gününde işveren sendika yetkililerini görüşmelere çağırmıştır.

İşverenin görüşme çağrısı üzerine görüşmelere başlanacağını açıklayan sendika yetkilileri grevin başarılı olarak sonuçlanacağına inançları olduklarını tekrarlamışlardır.

Giresun'un Espiye ilçesinde MTA Proje Yöneticiliğinde çalışan işçiler MTA işyerlerinde Mahalli işçilerin işten çıkarılmalarını kınamışlardır.

DİSK'e bağlı Dev. Maden-Sen İşyeri Baştemsilcisi **Niyazi Candan**, konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada MTA işyerlerinde çalışan işçilerin kadrolu ve mahalli işçiler olarak ayrılmış olmasının sonuçları üzerinde durmuş ve şunları belirtmiştir: **«Bizlere MTA bünyesinde iki kategoride yerverilmiş olup mahalli kadrolu diye ikiye ayrılmaktayız. Mahalli bilindiği gibi bölgelerden alınan işçi olup sezon bitimi veya işyeri kapanmasında hizmet akti feshedilen işçilerdir. MTA kurulduğundan bu yana her mevsim onbinlerimiz işten çıkarılmış, ikinci etapta onbinlerimiz türlü bir hevesle işbaşı yaptırılıp çalıştırılmışızdır. Ve bu durum devam ede gelmektedir.»** Candan, son olarak Espiye'de Proje yöneticiliği işyerinden 50 işçinin çıkarıldığını da açıklamış, bu tür uygulamaları kınadıklarını belirtmiştir.

Kütahya'da porselen işçilerine baskı yapılıyor

Kütahya Porselen Sanayi işyerinde çalışan işçiler Türk-İş'e bağlı Çimse-İş Sendikasıyla işverenin baskı yaptıkları ve işyerinde sarı sendikacılığa karşı mücadele eden işçileri değişik gerekçelerle savcılığa ihbar ettikleri öğrenilmiştir.

Kütahya Porselen Sanayi A.Ş.'nin yöneticilerinden eski AP Belediye Başkanı Abdurrahman Kara, eski AP'li Maliye Bakanı Mesut Erez, yine eski MC valilerinden Nazmi Çengelci denetiminde olduğu ileri sürülen Çimse-İş Sendikasının Kütahya Şube Başkanı Ali Erdun'un, işçiler üzerinde uygulamakta olduğu baskıyı son günlerde yoğunlaştırdığı bildirilmiştir.

İşyerinde, sınıf uzlaşmacılığına karşı mücadele veren iki işyeri temsilcisinin işten atılmasında parmağı olduğu söylenen Ali Erdun'un, 2 Mayıs 1978 günü Serap Tuna, Nahide Güler isimli kız işçileri sendika binasına bomba attıkları iddiasıyla savcılığa şikayet ettiği ve işçilerin gözaltına alınmalarına neden olduğu öğrenilmiş, ancak Kütahya Cumhuriyet Savcılığının yaptığı araştırma sonucunda, bu işçilerin suçsuz oldukları anlaşılmıştır.

Öteyandan, Çimse-İş yöneticilerinin üç kız işçiyle birlikte Ali Yıldırım adlı bir işçiyi sendikacıları tehdit ettikleri gerekçesiyle gözaltına aldırdıkları, fakat bu işçilerin de serbest bırakıldıkları saptanmıştır.

Çimse-İş yöneticilerinin, işçileri kastederek, «komünistlerin suçları ispatlandı» şeklindeki konuşmalarının işçiler arasında tepkiyle karşılandığı ve sendikanın provokasyonlarının boşa çıkarıldığı bildirilmiştir.

Bilfer işvereni Dize geldi...

Yeraltı Maden-İş Sendikası'nın Hekimhan'da Bilfer Maden Ocaklarında sürdürdüğü grevin 232. gününde işveren sendika yetkililerini görüşmelere çağırmıştır.

İşverenin görüşme çağrısı üzerine görüşmelere başlana çağını açıklayan sendika yetkilileri grevin başarılı olarak sonuçlanacağına inançları olduklarını tekrarlamışlardır.

ARADA BİR

Anti-Komünizm ve 1 Mayıs

Ali Kanabay

Adam bir yandan diyor ki: «Ülkemizdeki özgürlükler dünyanın hiç bir yerinde yoktur,» öte taraftan bas bas bağırıyor: «Hükümet İstanbul'u komünistlere teslim etmiştir. İşçiler kızıl bayraklarla yürümüşler, Moskova'nın Kızıl Meydanına benzer bir gösteri gerçekleştirmişlerdir. Hükümet komünizmi tehlike saymamaktadır. Oysa bütün komünistler ölmelidir, komünizme hayat hakkı tanınmamalıdır» vesaire...

Böylesi çelişkiler içinde bulunan kişiler kimdir diye sorarsanız, bunun cevabı 5-10 isim saymakla verilemez. Çünkü böylelerinin sayısı az değildir. Lafa gelince onlardan daha vatanseveri yoktur ama memleketi Amerikan dolarına böyleleri satmışlardır ve onlar hala bu yolun yolcusudurlar.

Televizyondaki «Zengin ve Yoksul» filminden hatırlayacaksınız.

Zengin adam senatöre şöyle diyor: **«Elbet benim dediklerimi yapacaksın. Daha ilk dediğimi yaptığın andan itibaren benim adamım oldun. Sana niye para veriyorum?»**

İşçi dostu görünüp de halkın kuyusunu kazan öyle insanlar var ki Türkiye'de, insan, bu filmi seyrederken ülkemizdeki bazı politikacılarla bir paralellik kurmadan edemiyor.

Kaldı ki, burjuvazi dediğimiz zengin sınıfın devleti ve milleti yönettiğini düşünürsek, onun adamlarına hemen her yerde rastlamamızın sebebi hikmeti anlaşılır.

Devlet ve millet dedik ve aklımıza geldi. Bir yandan «Türkiye'de çok özgürlük var» deyip de bir yandan da 141 nci ve 142 nci maddeler kalksın denince hop oturup hop kalkan gericiler (yani bu sömürü düzenini savunanlar, bu düzenden çıkarı olanlar) bilinçli işçileri sık sık «devlet yıkıcılığı»yla suçlarlar. Nitekim heybetli 1 Mayıs 78 gösterisi sonrasında da **«Devlet elde ngidiyor. Devleti yıkıyorlar. Son Türk devletini batırıyorlar. Milleti bölüyorlar»** gibisinden yaygaraya kalkıştılar. Amaçları kafa bulandırmak, halkı işçilere düşman etmek, 1 Mayısı karalamaktı. 1 Mayısın güneşine, özüne, örgütlülüğüne gölge düşürmekti. Sorsanız onlara: «Siz ki bu kadar karşı çıkıyorsunuz, söyleyin bakalım nedir Komünizm? Ne cevap vereceklerdir size?

Yıllar boyu söyledikleri boş ve safsata dolu sözlerden başka, ne söyleyeceklerdir?

Oysa bu işin kolayı vardır. Halk, burjuva politikacılarının yalanlarından bıkmıştır. Onlara güvenmemektedir. Dolayısıyla 141 ve 142 nci maddeler kalkmalı, işçi sınıfının partisi açık çalışma olanaklarından istifade etmeli, ve halk, sosyalizmin ne olup ne olmadığını tüm yönleriyle işçi sınıfının ağzından duymalıdır.

Bu güne kadar hep burjuvazi konuşmuştur. Bir sürü insan da elbet onların etkisi altında kalmıştır. Patronların çıkarları, radyosuyla televizyonuyla bir sürü gazeteleriyle ülkenin çıkarlarıymış gibi sunulmuş, parlak sözlerin altına gizlenmiştir.

Sormalı onlara: «Bakın sadece Türkiye'de değil, dünyanın her tarafında on milyonlarca insan Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerde kimsenin aç ve açıkta yönetiyormuş.

Baskı ve zulüm ne kelime? Bütün insanlar mutluluk için deymiş. Kimsenin para derdi yokmuş. İşçi-köylü devleti, bütün yurttaşların sağlıktı, konuttu, eğilimli, ulaşımdı, tüm sorunlarını çözmüş. Hayat ucuz, gelecekleri güvenlik altındaymış. Kimse «yaşlılığımda ne olacak?» diye endişe içinde değilmiş!»

Ne cevap vereceklerdir? Örneğin Demirel ne diyecektir, Halit Narin ne diyecektir?

Ve insanlarımız kime güvenecektir?

1 Mayıs'ta, yüzbinler, kime güvenileceğini tüm güçleriyle haykırdılar.

Antalya Belediyesinde 1 Yıl süreli sözleşme bağıtlandı

★ HAFTALIK ÇALIŞMA SAATİ 44 SAATE İNDİRİLDİ, 1 MAYIS İŞÇİ BAYRAMI OLARAK GEÇİRİLDİ. SÖZLEŞMEYLE AYRICA VERİMLİLİK VE ÇALIŞMANIN DÜZENLENMESİNE İŞÇİ TEMSİLCİLERİ DE KATILIYOR.

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası ile Antalya Belediyesi arasında sürdürülen toplu sözleşme sonuçlanmış ve belediyede çalışan işçilere ileri haklar sağlanmıştır.

Antalya Belediyesinde toplusözleşme bağıtlanması üzerine İSTA Ajansına açıklamalarda bulunan DİSK Antalya Bölge Temsilcisi **Recep Koç**, sözleşmenin çok ileri haklar sağladığını belirterek yeni sözleşmede 1 Mayıs'ın İşçi Bayramı olarak geçirildiğini 1 Mayıs'ta çalışma halinde üç gündelik, çalışmama halinde iki gündelik ödeneceğini belirtmiş kazanılan diğer hakları şöyle özetlemiştir:

«1 Yıllık olan toplusözleşme 1977 Mart ayından itibaren geçerli olacaktır. Haftalık çalışma süresi 44 saate indirilmiş kıdem tazminatı 40 gün olarak belirlenmiştir. Kıdem zammının 100 kuruş olarak saptandığı toplusözleşmede 1 Mart 1977'den itibaren günlük zam 120 lira olarak saptanmıştır. Sözleşmenin en önemli kazanımlarından biri de belediyenin ayın 5'ine kadar ücretleri vermemesi halinde grev hakkının kendiliğinden doğacağı hükümüdür.»

Burada bağıtlanan sözleşmenin greve çıkacağı son an da bağıtlandığını da belirten **Recep Koç**, sözleşmenin ileri hükümler getirmesinin çok önemli olduğunu vurgulamıştır.

Toto Deri Fabrikası işçileri haklarını korumak için kapanan fabrikadaki mallara elkoydu

★ FABRİKADAN MALLARI ALMAK İSTEYEN PATRONA İŞÇİLER ENGEL OLDU İŞÇİLER MALLARIN SATIŞININ ANCAK KENDİ DENETİMLERİNDE YAPILABİLECEĞİNİ AÇIKLADILAR

İzmir'de Altındağ-Yeşilova Mahallesinde halkın sağlığını bozan ve işçi sağlığı açısından son derece kötü çalışma koşulları olan Toto Deri Fabrikası'nın belediye tarafından kapatılmasından sonra işçiler fabrikadaki mallara el koyarak haklarının korunmasını sağlamışlardır.

Bundan bir süre önce ilerici Belediye Başkanı Lütfü Özer çevre halkının ve işçilerin sağlığını bozan Deri Fabrikasına kanal yapmasını istemiş, ancak patronun aldırmaması üzerine fabrika kapatılmış ve mahkeme onaylamıştır.

Fabrikanın patronu ise içerdeki malları almak isteyince işçiler engellemişler, malların satışının ancak kendi denetimlerinde yapılabileceğini ve birikmiş haklarını satış sonucu elde edilecek hasılattan alacaklarını belirtmişler ve isteklerini kabul ettirmişlerdir.

Daha önceden de emekçilerin yoğun olarak oturduğu Altındağ bölgesinde su sorununun çözüme kavuşturulmasında büyük emeği geçen ve faşist tırmanışa karşı emekçi halkın yanında yer aldığını belirten Belediye Başkanı Lütfü Özer işçiler için yardımlaşma kampanyası açılacağını bildirmiştir.

DÜNYA ÇALIŞANLARINDAN HABERLER

Baykal - Amur Demiryolunda çalışan işçiler ömür boyu ücretsiz yolculuk yapacak

Dünyanın en uzun demiryolu hattı olan Baykal-Amur Demiryolu Hattı'nın üçte birinin tamamlandığı açıklanmıştır. Demiryolu, Sibirya'nın çeşitli bölgelerini Pasifik Okyanusu'na bağlayacaktır. Bu arada, demiryolunun yapım çalışmasına katılan binlerce emekçiye, ömürleri boyunca, bu demiryolunda, yataklı vagonda ücretsiz yolculuk yapma hakkı verilmiştir. Çalışmalara katılan işçilerin % 70'inin gençler olduğu bildirilmektedir. Demiryolunun yapım çalışmalarının planlanandan hızlı gittiği ve tüm demiryolunun 1983'te tamamen hizmete açılmasının beklendiği bildirilmektedir.

Avustralya Chrysler Fabrikası 7.000 işçiyi dışarı atıyor

«Avustralya Chresler», Avustralya'daki üretimi durdurarak istihdam ettiği 7000 işçiyi işten çıkarma kararı almıştır. «Avustralya Chresler», fabrikasını Japonya'ya taşımak kararı almış ve ilk aşamada, gelecek yıla kadar 3000 işçiyi işten çıkaracağını açıklamıştır. Daha sonra da kalan 4000 işçinin işten atılacağı ve fabrikanın Japonya'ya taşınacağı belirtilmiştir. Şirketin amacının, Japonya'da, yoğun-emek tekniği ile çalışan bir fabrika açmak olduğu bildirilmektedir. Zaten işsizliğin bulunduğu Avustralya'da, fabrikanın bu kararı işçiler arasında tepki ile karşılanmıştır.

Kapitalist ülkelerde kadınlar arasında işsizlik oranı daha yüksek

Kapitalist Avrupa ülkelerinde yapılan bir araştırma, kadınlar arasındaki işsizlik oranının erkeklere oranla daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu araştırmaya göre, Fransa'da kadınlar arasındaki işsizlik oranı, erkekler arasındaki orandan iki kat hızla artmaktadır. Fransa'nın 23 milyon kişilik işgücünün yalnızca 8 milyonunu kadınlar oluştururken, 1,2 milyonluk işsizler ordusunun yarısından çoğu kadınlardır. Belçika'da ise, erkekler arasındaki işsizlik oranının % 5,1, kadınlar arasındaki işsizliğin ise %14 olduğu saptanmıştır. İngiltere'de de, iş arayan kadınların sayısındaki artış hızı, iş arayan erkeklerin sayısındaki artış hızının iki katını bulmuştur. İngiltere'deki baz üretim sektörlerindeki kadın işsizlerin sayısının ise, erkek işsizlerin sayısının dört katına kadar çıktığı belirlenmiştir.

Demokratik Örgütlerden Haberler

MİMARLAR ODASI ANKARA ŞUBESİ: «YIBA YANGINI YAPI ÜRETİM VE KULLANIM SÜRECİNDEKİ DENETİMSİZLİĞİN BİR SONUCUDUR.»

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, YIBA Çarşısındaki yangının yapı üretim ve kullanım sürecindeki denetimsizlik sonucu çıktığını açıklamıştır.

Açıklamada varolan kuralların yapılarda uygulanmamakta olduğu ifade edilerek şöyle denilmiştir: «Binanın iskan iznini alabilmek için projede zorunlu olarak kurallara uyulsa bile, binanın kullanım süreci içinde bu kurallara uyulmamakta, örneğin yangın merdiveni varsa bile, katlardan merdiven çıkışı her zaman açık bırakılmamakta, merdiven bir panik halinde gelecek yüklenmelere dayanacak bakım ve onarım altında tutulmamakta, üstelik malzeme deposu olarak kullanılmaktadır.»

MEMUR HAKLARINI KORUMA VE GELİŞTİRME DERNEĞİ KURULDU...

Memur Haklarını Koruma ve Geliştirme Derneği kurulmuş, Dernek Genel Başkanı Mehmet Gölhan, «Memurlar iktidarda olan siyasi partilerin inancında olmaya zorlanamazlar» demiştir.

Mehmet Gölhan, amaçlarının her türlü siyasi ve ideolojik görüşlerin dışında kamu personelinin ekonomik, sosyal ve kültürel haklarını korumak olduğunu belirterek şunları söylemiştir: «Devlet memurları, hükümetin memurları olarak görülmeye başlanmıştır. Hatta son zamanlardaki uygulamalarda daha da ileriye gidilerek devlet memurlarından siyasi parti felsefelerini benimsemeleri istenmekte ve tarafsız olması gereken memurlar, ideolojik çalkantılar içine terkedilmektedir.»

GENEL-DER ANKARA ŞUBESİ YEREL YÖNETİMLER VE SORUNLARI KONULU PANEL DÜZENLEDİ...

Genel-Der Ankara Şubesi 28 Mayıs Pazar günü «Yerel Yönetimler ve Sorunları» konulu bir panel düzenlemiştir.

Şube yöneticilerinin yaptıkları açıklamaya göre: oturuma Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir, Ankara Belediyesi eski Başkanı Vedat Dalokay, İzmit Belediyesi eski Başkanı Erol Köse ve Ağın Belediye Başkanı Sadi Kapısız katılacaklardır. Panel, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Cevat Geral tarafından yönetilecektir.

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı

(Baştarafı 1. Sayfa'da) tilmek istendiğini belirtmiş, **«Gençliğimizin ezici çoğunluğu kendileri üzerinde oynanmak istenen tüm tertiplerin bilinci içinde ulusu ile elele, gönül gönüle büyük eserini, devrim ve ilkelerini şartlar ne olursa olsun yaşatmanın ve saptırılmadan daha da ileriye götürmenin kesin kararlılığı ve inancı içindedir»** demiştir.

Törene Millet Meclisi Başkanı **Cahit Karakaş**, Başbakan **Bülent Ecevit**, Ana Muhalefet Partisi Lideri AP Başkanı **Süleyman Demirel**, Anayasa Mahkemesi Başkanı **Kâni Vrana**, Genelkurmay Başkanı Orgeneral **Kenan Evren**, Başbakan yardımcıları, bakanlar ve kuvvet komutanları katılmışlardır. Törende ayrıca senato ve meclis başkanvekilleri, Anayasa Mahkemesi üyeleri, orgeneraller ve oramiraller, siyasi parti yöneticileri, senatör ve milletvekilleri, yargı organları başkanları, rektörler, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, müsteşarlar, Ankara Valisi, Belediye Başkanı, Gençlik ve Spor Bakanlığı genel müdürleri, askeri dernekler temsilcileri, çeşitli kuruluşlar yetkilileri bulunmuşlardır. Anıtkabir'deki törene çeşitli lise ve dengi okullardan 150 öğrenciden oluşan bir grup da katılmıştır.

Anıtkabir'deki törende siyasi parti liderlerinden MSP Genel Başkanı **Necmettin Erbakan** ile DP Genel Başkanı **Ferruh Bozbeyli**'nin bulunmadıkları görülmüştür. MHP Genel Başkanı **Alpaslan Türkeş**, Anıtkabir'deki törende bulunmuştur.

ECEVİT'İN MESAJI

Başbakan **Ecevit**, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı dolayısıyla dün bir mesaj yayınlamıştır. **Ecevit** mesajında, birçok öğrenim kurumlarında değişik düşünceden gençlerin yeniden birarada okuyabilir, yaşayabilir duruma geldiğini belirtmiş, «Gençlerin demokrasinin özgür ortamında ve Atatürk'ün bilime ve insan kişiliğine saygıyı öğreten uygar yolunda birbirleriyle kaynaştıkça dışardan yöneltilen kışkırtmaları etkisiz bırakacaklarını» söylemiştir.

19 MAYIS STADI'NDAKİ TÖREN

Anıtkabir'deki törenden sonra 19 Mayıs Stadı'nda tören başlamıştır. Töreni açış konuşmasını yapan Gençlik ve Spor Bakanı **Yüksel Çakmur** «**Gençliğimiz Türk halkının özgürlüğünü geliştirecektir**» demiştir.

ÇAKMUR'UN AÇIŞ KONUŞMASI

Gençlik ve Spor Bakanı **Yüksel Çakmur**, gençlerin silahlanarak değil, silahtan arınarak ve halka inanarak, Atatürk'ün barışçı yolunda yürüyeceklerini ve topluma huzur getireceklerini söylemiştir.

Çakmur, 19 Mayıs 1919'un Türk halkının Atatürk'ün önderliğinde emperyalizme karşı savaşını başlattığı gün olduğunu hatırlatmış ve şöyle konuşmuştur:

«Kurtuluş Savaşında düşman güçlere karşı birleşilerek verilen bağımsızlık savaşını, bugün de tüm gençler barış ve kardeşlik temeli üzerinde Türkiye'yi kalkındırma savaşımını vermede örnek olarak görüp değerlendirmelidirler. Türk gençleri başka ülkelerin gençlerine benzememelidir, Türk gençliği kendi yürüdüğü yolda özenticiliğe düşmemelidir. Başka ülkelerin gençlerinin belirli bir amaçları olmayabilir. Ancak Türk gençlerinin bir güçlü ve yadsınmaz amacı vardır. O da yurtta ve cihanda barışı bir tutan Atatürk'ün bu barışçı anlayışı içinde, onun devrimci hareketini sürdürerek Türkiye'yi yine Atatürk'ün istediği hedefe, çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne yükseltmektir. Türk gençliği yıkıcı değil, yapıcı ve öncü olmanın sorumluluğunu tam bir bilinç içinde ortaya koymalıdır. Gençlerimiz, Atatürk'ün emanetine layık olabilmek için halka karşı değil, halkın tiksinti duyacağı yöntemlere başvurarak değil Atatürk'ün yolunda yürüyüp, halkın içine girerek, halkı anlayarak, halkla özdeşleşerek barış ve esenlik aşamasına varmalıdır.»

Çakmur, silahlanmanın ve kardeş kavgasının düşman güçlerin işine yarayacağını, gençlerin yabancıların hazırlayabilecekleri tuzaklara düşmemeleri gerektiğini hatırlatmış ve şöyle devam etmiştir:

«Gençlerimiz silahlanarak değil, silahtan arınarak ve halka inanarak, halkla birlikte, Atatürk'ün barışçı yolunda yürüyerek Türkiye'nin bağımsızlığını, Türk halkının özgürlüğünü geliştirecekler ve topluma huzur getireceklerdir.

Türk gençleri, hiçbir ülkenin kendi iç koşullarını ve önderlerini kendine örnek ve ilke olarak ele alıp benimsemez. Çünkü Türkiye Kurtuluş Savaşını bundan yarım yüzyıl aşkın süre önce tüm sömürülen ülkelere örnek olacak biçimde gerçekleştirmiştir.

Geri kalmış ülkelerin mazlum uluslarına örnek olacak ilk kurtuluş savaşını vermiş bir halkın çocuklarıdır. Gençlerimiz, başka ulusların gençleri bizi örnek alabilirler. Ancak gençlerimizin başka ülkeleri örnek alabilecekleri özenti duyabilecekleri hiçbir kavram ve gelişme öğesi yoktur.

POL-DER Genel Kurulu yarın yapılıyor

ANKARA (İSTA)

Polis Derneği (POL-DER) Genel Kurulunun yarın Türk-İş toplantı salonunda yapılacağı açıklanmıştır.

POL-DER Genel Merkezinden yapılan açıklamaya göre divan başkanlığının seçiminden sonra konukların konuşmasına yer verilecektir. Yönetim ve denetim raporlarının aklanmasından sonra seçimlerin yapılacağı genel kurula çok sayıda demokratik kitle örgütü temsilcisi ile CHP'li parlamenterlerin de katılacağı bildirilmiştir.

kısa kısa

★ Türkiye 6. Hayvancılık Kongresi'nde görüş birliğine varılan sonuçlara göre, yem yetersizliği nedeniyle Türkiye ekonomisi 100 milyar lira kayıp verdi.

★ Ulaştırma Bakanı Güneş Öngüt, önceki gün Kıbrıs'a gitti ve ulaştırma, PTT hizmetleri ve deniz ulaşımı konularında işbirliği üzerine görüşmelerde bulundu.

★ Cam sanayi yetkilileri, cam sanayiinden alınan Gider Vergisi'nin yükseltilmesinin Türkiye'nin cam ihracatını ve bu alandaki yatırımları azaltacağını savundular.

★ Ankara Belediyesince kitle ulaşımını kolaylaştırmak ve çabuklaştırmak amacıyla yapılması planlanan «tahsisli yol projesi» çalışmalarına 21 Mayıs Pazartesi günü Cemal Gürsel Alanından başlayacak. Tahsisli yol, Dikimevi, Cemal Gürsel Alanı, Kızılay, Maltepe ve Beşevlere kadar 5.5 kilometrelik bir uzunlukta olacak.

★ Bursa Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkanı Ali Osman Sönmez, 2 adet yolcu uçağı satın almak üzere görüşmelerde bulunmak amacıyla Sovyetler Birliği'ne gideceğini açıkladı. Sönmez, bir süre önce Türkiye'ye gelen Sovyetler Birliği Ticaret Heyeti ile yapılan anlaşma uyarınca mal mukabili 2 adet yolcu uçağı alınmasının kararlaştırıldığını, ancak anlaşmadaki uçak sayısını 3'e çıkarmak amacında olduklarını belirtti.

★ Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı orta dereceli okullar 22 Mayıs'ta yaz tatiline girecek. Bakanlık yetkilileri, 29 Mayıs - 15 Haziran günleri arasında tamamlama kurslarının, 19 Haziran ve 7 Temmuz tarihleri arasında da tamamlama sınavlarının yapılacağını bildirdi. Öğretmen Kurulu ise 11-12 Temmuz günlerinde toplanacak. Lise ve dengi okulların ise 1978-79 öğrenim yılına 1 Ekim günü başlayacağı bildirildi.

★ Kısa adı TÜM-DER olan Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği, memurların sendikalaşma hakkını elde etmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonuna başvurdu. TÜM-DER Genel Başkanı Erhan Tezgör, konu ile ilgili olarak yaptığı açıklamada sendikalaşma hakkının dünyada yalnız 8 ülkede kısıtlandığını hatırlatarak, örgüt olarak bütün şubelerinde bir imza kampanyası açtıklarını bildirdi.

★ Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ın aldığı bir karar ile yurt dışına görevli olarak çıkan parlamenterlerin birinci mevki ile seyahat etmeleri yasaklanmıştır. Karakaş'ın tasarruf amacı ile aldığı karara göre, parlamenterler ikinci mevki ile yolculuk edeceklerdir. Bu arada daha önce Avrupa'ya gi den bazı parlamenterlerin arada ki farkı kendi keselerinden ödedikleri öğrenildi.

★ Birleşmiş Milletler Türkiye Enformasyon Bürosu'ndan yapılan açıklamada, 25 Mayıs Afrika Kurtuluş Günü nedeniyle tüm dünya halkları ve ülkeler Güney Afrika'daki ırkçı ve sömürgeci faşist azınlık rejimlerine karşı mücadeleye çağrıldı. Afrika'nın güneyinde bağımsız ve eşit haklar için savaşan sömürge halklarıyla dayanışma haftasının 22-27 Mayıs tarihleri arasında kutlanacağı bildirildi.

Ecevit

(Baştarafı 1. Sayfa'da) nurbaşkanı **Kipriyanu** ile bir zirve toplantısı yapacağı da bildirilmiştir.

Ecevit, Karamanlis ve **Kipriyanu**'nun Washington'da yapacakları zirve toplantısına New York'ta bulunan Denktaş'ın da katılma olasılığının bulunduğu haber verilmiştir.

AET VE NATO YETKİLİLERİ İLE GÖRÜŞME

Ecevit'in AET yöneticileri ile yapacağı görüşmelerde Türkiye-AET ilişkilerinin yeniden canlandırılması konusu ele alınacaktır.

Öteyandan, görüşmelerde Ecevit'in NATO ve AET yöneticilerine hükümetin, özellikle uluslararası ilişkiler ve ekonomik alanlardaki politikasını ve bu arada Kıbrıs sorunu ile ilgili son durumu ayrıntıları ile açıklamak olanağını da bulacağı belirtilmiştir.

Ecevit, Brüksel'deki temasları tamamladıktan sonra 29 Mayıs günü ABD'ye geçecek ve 30-31 Mayıs tarihlerinde Washington'da yapılacak NATO Olağan Bahar Zirve Toplantısına katılacaktır. NATO Zirve Toplantısının onur başkanlığını da yapacak olan Başbakan Ecevit, daha sonra New York'a geçecek ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 2 Haziranda yapacağı silahsızlanma özel oturumuna katılacak ve burada Genel Kurula hitaben bir de konuşma yapacaktır.

Türkiye

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Yunanistan ödeyeceklerdir.

Türkiye'nin payına düşen miktar, 2 milyar lirayı aşmaktadır.

Bazı ülkelerin ise, kendilerine düşen miktarı ödeyebilmeleri için parlamentolarına başvurmaları gerekmektedir.

ABD BİR HAFTA İÇİNDE AVRUPA'YA 200 BİN ASKER GÖNDERMEYİ TAAHHÜT EDİYOR

Öteyandan 30-31 Mayıs günleri Waşington'da toplanacak NATO Zirvesine sunacağı «Uzun Vadeli Savunma Planı»nın bütününün onaylanması için, ABD'nin bu plan içine «Avrupa'ya 1 hafta içinde 200 bin asker göndermeyi» taahhüt eden bir madde koyduğu öğrenilmiştir. Amerikan Savunma Bakanı Harold Brown tarafında açıklanan bir diğer konu, bu süre içinde ABD'nin Avrupa'da bulunan hava kuvvetlerini üç misline çıkartmayı da taahhüt etmesidir. Tasarlanan bu önlemle ABD emperyalizminin Batı Avrupa'daki hava gücü 1.300 savaş uçağın aulaşacaktır.

Tüm Türk gençleri Türkiye'nin geleceğinin güvencesidir. Hangi görüş ve inanışta olursa olsunlar, hangi öğretiye inanırlarsa inansınlar barış içinde kardeşçe düşüncelerini ortaya koyacaklar, dostça tartışacaklar, insan sevgisini yüreklerinde kökleştirerek, birbirlerine saygıyla yaklaşacaklardır. Barışın temelini milli mücadelenin başladığı bu günde tüm gençlerimiz elele vererek atacaklardır.»

Can

(Baştarafı 1. Sayfa'da) duğunu belirten Bakan, tasarının bir türlü Af Yasası anlamına geleceğini kaydetmiş, **«Bundan böyle Af Yasası çıkartılmasına gerek kalmayacaktır. Meclis'te kabul edilen bu tasarı, af sorununun çözümünü sürekli bir hale getirmiş bulunuyor»** demiştir.

Yeni tasarıdan yalnız açık ve yarı açık cezaevlerinde bulunanlarla bu türlü cezaevlerine geçme hakkını kazanan hükümlülerin yararlanacağını belirten Bakan, bugün tüm Türkiye'de cezaevlerinde 25 bin dolaylarında hükümlü bulunduğunu kaydetmiş, bu hükümlülerden büyük bir kısmının yasadan yararlanabileceklerini bildirmiştir. Hükümlülerin büyük kısmının tutuklulukta geçen süreleri ile yarı açık cezaevlerine geçme hakkını kazanmakta olduklarını söyleyen Can; **«Bu yasa ile bir ay cezaevinde kalan hükümlü 16 günde İnfaz Yasası nedeniyle yatmış sayılacaktır»** demiştir. Hükümlüler bundan böyle mahkûm oldukları her yılın 6 ay 12 gününü İnfaz Yasası nedeniyle cezaevlerinde geçirmiş sayılacaklardır. Bakan, cezaevlerinden tahliye olacaklara Halk Bankasından meslek kredisi almalarının da yasa ile sağlandığını kaydetmiş, özetle şunları söylemiştir:

«Bu yasa ile mahkûmların birer tüketici olmalarının önüne geçiyoruz. Onları birer iş birer meslek sahibi haline getireceğiz. Yarı açık ve açık cezaevlerine geçmeye hak kazanan mahkûmların yasanın getirdiği erken salıverilme hakları yanısıra belli mazeretler nedeniyle üç gün ya da on gün süre ile ve jandarma nezaretinde olmaksızın izinli çıkmaları sağlanmaktadır. Kapalı cezaevleri bugüne kadarki uygulamalarla görüldü ki birer suç teşvik kurumu oluyorlar. Kapalı cezaevlerinde kalmayı meslek haline getirmiş olan bazı kişilerin bulunduklarını saptadık. Bunlar tahliye zamanları yaklaştığı zaman keyfi suçlar işleyip cezaevinde kalma sürleerini artırmaktadırlar. Ayrıca kapalı cezaevlerinden tahliye olanların yüzde 15'i tahliyeden sonra yeniden cezaevine dönmekteler. Bu yasa suç işleme eğiliminde olmayan hükümlülerin biran önce eğitilip bir daha suç işlemelerini önleyici bazı nitelikler de taşımaktadır. Çünkü bu yasadan yararlanarak tahliye olanlar tekrar suç işledikleri takdirde yasadan yararlandıkları süreyi de yeni cezalarıyla birlikte çekeceklerdir. Cezaevleri bu tasarı ile birer eğitim kurumu olacaktır.»

Can, Politika'ya demecinde yeterince açık ve yarı açık cezaevinin bulunduğunu, tasarının önümüzdeki hafta Senato'dan geçmesinden sonra hükümlülerin durumlarına uygun cezaevlerine nakledilmelerine başlanacağını kaydetmiş, «Ancak yarı açık ve açık cezaevine geçmeyi haketmiş fakat çeşitli nedenlerle bu tür cezaevlerine geçememiş olanlar da otomatik olarak aynı hak lardan yararlanacaklardır» demiştir.

Kafeteryayı basıp

(Baştarafı 1. Sayfa'da) dırarak etrafa kurşun yağdıran Ülkü Ocakları üyesi 8 komando tutuklanmıştır. Samsun'da bir inşaat işçisi çalıştığı inşaatta ölü olarak bulunmuştur.

İZMİR

★ Hatay Caddesinde bir kafeteryayı ellerindeki silah ve dinamit lokumu olduğu halde basarak içerde bulunanları tehdit eden ve etrafa kurşun yağdıran Ülkü Ocakları üyesi 8 komando, yapılan operasyonlar sonucu yakalanarak tutuklanmıştır.

★ Küçük yaşta kişilerin üye oldukları saptanan **Buca Yurt sever Devrimci Gençlik Derneği** ile polisin aradığı kişileri barındıran **Buca Büyük Ülkü Derneği** valilik tarafından kapatılmıştır.

★ Gürçeşme'de duvarlara slogan yazarken kendilerine mani olmak isteyen polis aracına ateş açan ve görevli başkomiseri başından yaralayan TİKKO üyelerinden **Mehmet Tavsun** da düzenlenen operasyon sonucu yakalanmıştır.

★ İzmir Eğitim Enstitüsünde bir öğretim görevlisini ölümle tehdit eden **Mustafa Mert** adlı «ülkücü» suçlu görülerek nöbetçi mahkemece tutuklanmış ve cezaevine gönderilmiştir.

DEMİRCİ

★ Sürekli olay çıkardıkları ve öğrenim özgürlüğünü engelledikleri için bir süre önce okuldan uzaklaştırılan «ülkücü» komandolar, Simav Caddesinde Demirci Eğitim Enstitüsü öğrencilerinin üzerine taş, sopa ve ateşli silahlarla saldırmışlardır. Olayda eğitim enstitüsü öğrencilerinden **Bilal Yıldız** çeşitli yerlerinden yaralanmıştır. Polis, saldırganlardan olduğu öne sürülen ve elinde av tüfeği bulunan **Zeki Özçine** ile elinde demir çubuk bulunan **Ragıp Ünal**'ı gözaltına almış, tabanca kullandığı bildirilen **Cumali Erzurumluoğlu**'nu aramakta olduğunu bildirmiştir.

DİYARBAKIR

★ Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'nde önceki akşam meydana gelen olayda, okulun bahçıvanı **M. Nezir Akın** tabanca kurşunu ile ayağından yaralanmıştır. 8 öğrencinin gözaltına alındığı olayla ilgili soruşturma sürdürülmektedir.

Sovyetlerle

(Baştarafı 1. Sayfa'da) çevrelerinden öğrenildiğine göre, MC hükümetleri zamanında hazırlanan fakat Sovyetler Birliği'ne verilmeyen taslak, ambargo nedeniyle ortaya çıkan son durum karşısında alelacele Sovyet yetkililerine teslim edilmiştir. Öteyandan Sovyetler Birliği çevreleri Türkiye'nin verdiği taslağın 1972 yılında iki ülke arasında imzalanan anlaşmanın da gerisinde olduğunu belirtmekte ve imzalanacak siyasal belgenin günümüz koşullarına uygun olmasını istemektedirler.

Ecevit Hükümetine yakın diplomatik çevreler, Başbakanın Sovyetler Birliği'ne gitmeden önce Türkiye'nin ABD ve NATO'ya karşı tutumunun bazı kesin çizgilerle belirleneceğini bu nedenle de Türkiye-Sovyetler Birliği görüşmelerinin daha gerçekçi bir ortam içinde yürüyüyeceğini bildirmektedirler. Ecevit'in Sovyetler Birliği ziyareti öncesi imzalanacak olan siyasal belge üzerinde de yoğun bir çalışma yapacağı kaydedilmektedir.

EKONOMİK VE TİCARİ ANLAŞMALAR

Öteyandan Başbakan Bülent Ecevit'in Moskova ziyareti sırasında Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında daha geniş ticari ve ekonomik ilişkilerin kurulması için yeni anlaşmaların yapılacağı belirtilmektedir. Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında yapılan ekonomik işbirliği ve ticaret çerçevesi anlaşmalarının daha geçerli olması için ne tür önlemler alınabileceği görüşülecektir.

ANTALYA

★ Aksu Eğitim Enstitüsü'nde «ülkücü» faşistlerin öğrencilere saldırması sonucu dördü ağır olmak üzere dokuz kişi yaralanmıştır. Olayda **Ünal Ünsal, Orhan Dalga, Veli Pırtık, Ahmet Yaman** tabanca kurşunlarıyla ağır, üçü kız beş öğrenci de taş ve sopalarla hafif yaralanmışlardır. Ayrıca öğrencileri taşıyan üç belediye otobüsü ve eğitim enstitüsünün masa ve camları taş ve sopalarla tahrip edilmiştir.

SAKARYA

★ Sakarya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nde çıkan kavgada 8 öğrenci yaralanmış, 19 öğrenci gözaltına alınmıştır.

ANKARA

★ Gülveren Lisesi'nde önceki gün meydana gelen olayda **İdris Balaban** adlı bir öğrenci yaralanmış, olaya karıştığı öne sürülen **Osman Doğan** adlı kişi yakalanmıştır.

★ Eski Kayabaşı Halk Dayanışma Derneği binasına patlayıcı madde atılmıştır.

★ Cebeci Dörtyol semtinde devriye gezen polisleri görünce üzerindeki silahını ve mermileri atarak kaçmak isteyen Bahçelievler Erkek Meslek Lisesi öğrencisi **Ahmet Yerli** yakalanmıştır.

SAMSUN

★ Ahmet Dost adlı bir inşaat işçisi çalıştığı inşaatta ölü olarak bulunmuştur.

★ **Ali Berber** adlı şahsın otosuna ve Hatay Eğitim Enstitüsü öğrencilerinin kaldığı eve atılan patlayıcı maddeler hasara yolaçmıştır. Bu arada **Mehmet Abdullah Alkan** adlı Ticaret Lisesi öğrencisi dövülmüş, **Ziya Takbay** adlı öğrenci de **Zekat Arıcı** ve **Veli Ahmet** adlı öğrenciler tarafından bıçakla yaralanmıştır.

İSTANBUL

★ Balat Akıncılar Derneği'ne patlayıcı madde atılmıştır. Patlama sonucu dernek yakınında bulunan bir kahvede çalışan **Selahattin Demirci** adlı garson elinden ve ayağından hafif yaralanmıştır.

ELAZIĞ

★ Mazgirt İlçesinde önceki gece duvarlara afiş yapıştıran bir grup, kendilerine engel olmak isteyen polis Fikret Altay'ı tabanca ile ağır yaralamıştır.

Polis Fikret Altay, Elazığ Devlet Hastanesinde tedavi altına alınmıştır. İlgililer, polise ateş açanların kaçtıklarını ve henüz kimliklerinin belirlenemediğini söylemişlerdir.

Hükümetin

(Baştarafı 1. Sayfa'da) de 4 bine yakın işçi geçtiğimiz günlerde greve başlamıştı. Yetkililer Dörtyol petrol hattında çalışan işçilerin de grev hazırlığı içinde olduğunu bildirmişler, daha sonraki günlerde de genel müdürlüğe bağlı işyerlerinde greve gidileceğini söylemişlerdir.

ŞUBE BAŞKANININ AÇIKLAMASI

TPAO Batman Rafinerisi ile petrol üretim alanlarında grevlerini sürdüren Petrol-İş Sendikası Batman Şubesi Başkanı **İhsan Dündar**, **«Grevimiz, Türkiye'de akaryakıt sıkıntısı yaratıp, hükümeti yıpratmaya yönelik değildir»** demiştir.

Sendikanın başlattığı grev nedeniyle TPAO'nun günde 30 milyon lira, ayda ise yaklaşık bir milyar lira zarar edeceğini öne süren Petrol-İş Şube Başkanı **İhsan Dündar**, sendikanın ise bir aylık grev masrafının 30 milyon lira dolayında olacağını söylemiştir.

Türk-İş Genel Başkanı **Halil Tunç** tarafından Ankara'ya çağrılan **İhsan Dündar**, Batman'dan ayrılmadan önce grevle ilgili soruları yanıtlarken, **«Biz Türkiye'de akaryakıt sıkıntısı yaratıp, kamuoyunu iktidar aleyhine oluşturmak için grev başlamadık. İşveren vekillerinin toplu iş sözleşmesi görüşmelerindeki olumsuz tutumları greve neden olmuştur. Günde 30 milyon lira zarar eden TPAO'nun, bu yükün altından kalkamayacağını biliyoruz. Bu nedenle de grevimizin başarı ile sonuçlanacağına inanıyoruz»** demiştir.

EKONOMİDEN POLİTİKAYA

ÖZLEM ÖZGÜR

Toprak reformu serüveni

(Baştarafı 2. Sayfa'da)

Şimdi, CHP ağırlıklı hükümet, Meclislere sunulmak üzere yeni bir toprak reformu yasası hazırladı. Edindiğimiz bilgiye göre, yeni hazırlanan yasanın da, özünde eskisinden bir farkı yok... Ve bu biçimiyle, bu yasanın, toprak reformu kavramıyla yakından ve uzaktan hiçbir ilişkisi yok... Hele bir kamuoyuna sunulsun, genel esasları açıklansın, üzerinde daha çok konuşuruz...

Ama, şimdiden yasanın üzerinde söylenebilecekler var. En önemlisi şu: CHP ağırlıklı hükümet, yeni hazırlanan toprak reformu yasasına göre, kamulaştırılacak toprakların bedellerini toprak sahiplerine ödeyecek ve bu topraklar bedelleri karşılığında (vadeli) köylülere dağıtılacak... Böyle olunca da, besbelli ki, yalnızca adı toprak reformu olan bu uygulama, insana şaka gibi de gelse, birkaç yüzyılda gerçekleştirilebilecek.

Burada esas söylenmesi, CHP ağırlıklı hükümete anımsatılması gereken, toprak reformuna ilişkin değişmez bir temel ilkenin varlığıdır. O da şu: Bir ülkede, gerçekten bir toprak reformu yapılmak isteniyorsa, bu uygulama ulusal düzeyde başlatılır, bir-iki yıl gibi kısa bir sürede de üstesinden gelinir. Bunun da yolu, yalnızca ve yalnızca, büyük toprak beylerinin tüm topraklarına bedelsiz larak elkoymak ve bu toprakları yine bedelsiz olarak hiç topraksız ve yeteri kadar toprağı olmayan köylülere dağıtmaktan geçer... Bu ilkeyi gözardı ederek, salt Türkiye'de değil, dünyanın hiçbir yerinde, bugüne değin toprak reformu yapmak kimseye nasip olmadı... Bundan böyle de olmayacak...

TOB-DER Istanbul

(Baştarafı 1. Sayfa'da) mış ve çoğunun öğretmen olmadığı bildirilen bazı kişiler seçimin demokratik olmadığı iddiasıyla Süleyman Üstün'ün divana gelmesini engellemişler ve kavga çıkararak kongrenin dağılmasına neden olmuşlardı. Kongrenin dağılmasından sonra evraklar Beyazıt Karakoluna gönderilmiş, karakol yetkilileri de evrakları geçici yönetim kuruluna teslim etmişti.

HÜKÜMET KOMİSERİNİN RAPORU

Bu durumda sonuç hükümet komiserinin vereceği rapora kalmış, hükümet komiseri de kaymakamlığa verdiği raporla divan seçimlerini Süleyman Üstün ve arkadaşlarının 1253 oyla kazandığını bildirmiştir. Raporda ayrıca, sonucun seçimleri yöneten geçici yönetim kurulu başkanı tarafından da açıklandığı, ancak, geçici yönetim yandaşlarının yeni divanın görevi devralmasının engellediği bildirilmektedir. Kongreyi izleyenlerin belirttiğine göre geçici yönetim kurulunun bazı üyeleri seçim sonuçlarının açıklanmasından sonra kendi yönettikleri seçimlerin demokratik olmadığı iddiasıyla hükümet komiserine seçimleri 1 ay ertelemesi için baskı yapmışlar, ancak hükümet komiseri seçimlerin nizami yapıldığını ve sonuçların da ilan edildiğini belirterek söz konusu isteği geri çevirmişti. Bunun üzerine şu anda dernek binasını işgal etmiş bulunan gruplar da ortalığa, **hükümet komiserinin seçimleri geçici yönetim kuruluyla anlaşarak 1 ay ertelediği** şeklinde doğru olmayan haberler yaymaya başlamışlardı.

Hükümet komiserinin söz konusu raporundan sonra Süleyman Üstün ve arkadaşları, kongre tarihi saptamak ve şubede doğan yönetim boşluğunu gidermek üzere en kısa zamanda kongreye yeniden gitmek için karakol yetkililerinin verdiği evrakları geçici yönetim kurulundan istemiş, ancak öğrenildiğine göre evraklar henüz kendilerine verilmemiştir. Ancak araya tatilin girmesiyle başvurunun geçici yönetim kuruluna ulaşıp ulaşmadığı henüz öğrenilememiştir.

ILO

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Fransız Genel-İş Konfederasyonu (CGT)'den Michel Odet, Fransa Mühendis ve Teknik Elemanlar Sendikasından Michel Diaz, Macaristan Sendikalar Konfederasyonundan Papp Bela, Sovyet Sendikaları Merkez Konseyinden İgor Kilmov, DSF'ye bağlı Uluslararası Kimya, Petrol Sanayii İşçileri Birliği Genel Sekreteri Pal Forgacs Maden-İş Sendikası Genel Başkan Yardımcıları ve Yürütme Kurulu üyeleri Kemal Daysal ve Murat Tokmak ile görüşmüşlerdir.

SEMPOZYUM SONA ERDİ

Bu arada İLO'nun düzenlediği sempozyum, çalışmalarını tamamlayarak dün sona ermiştir. İstanbul Atatürk Kültür Sarayında yapılan ve dört gün süren sempozyuma, yirmibeş yabancı ülkeden 120 yabancı konukla 150 uzman katılmış ve özellikle İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği ile ilgili 12 rapor ile 40'tan fazla tebliğ sunulmuştur.

Sempozyumun sona ermesi nedeniyle bir konuşma yapan Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Çetin Ziylan, sempozyumun herkes için büyük değer taşıdığına değinmiştir.

Öteyandan, sempozyumun sona ermesi ile ilgili olarak bir konuşma yapan İLO İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Şefi Erick Hellen, sempozyumun amacına ulaştığını belirtmiş ve sunulan tebliğ ile raporların ayrı ayrı basılarak 140 ülkeye dağıtılacağını açıklamıştır.

TÜRK-İŞ AÇIKLAMA YAPTI

Türk-İş'in sempozyumdan çekilmesinin **«çokluk ilkesine»** aykırı davranıldığı gerekçesine dayandırıldığı açıklanmıştır.

Türk-İş tarafından dün yapılan açıklamada, sempozyumun Çalışma Bakanlığınca gerek yasalara, gerekse İLO tüzüğüne aykırı olarak yetkili olmayan kurulusları da davet etmek suretiyle amacından saptırıldığı öne sürülmüş, **«böylece uluslararası çalışma ortamının geliştirilmesi denilen sempozyum, ortamı geliştirmek şöyle dursun, aksine baltalanmıştır»** denilmiştir.

TÜRK-İŞ KONUYU İLO'YA GÖTÜRÜYOR

Açıklamada, Türk-İş'in konuya haziran ayı içerisinde Cenevrede toplanacak Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) Genel Konferansına da götüreceği bildirilmiştir. Türk-İş'in açıklamasında ayrıca, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları (ICFTU)'nın da Türk-İş'in bu konuda yapacağı başvuruyu destekleyeceği de savunulmuştur.

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş.
adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü:
AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü:
HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA
(SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti.Matbaası
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.
ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

İLERİCİ YAZAR VE ŞAİRLERE SORDUK

Kitlelere ulaşabiliyor musunuz?

EDEBİYATIMIZIN CAN ALICI SORUNUNU YAZARLARIN KENDİLERİ YANITLADI

Politika'da sanat*edebiyat

Tanınmış yazar ve şairler arasında yaptığımız soruşturma kapsamında bize gelen yanıtları yayınlıyoruz. Yazarlara sorduğumuz sorunun tam biçimi şöyleydi: «Yapıtlarınız istediğiniz ölçüde kitlelere ulaşabiliyor mu? Bu konuda önerileriniz, dilekleriniz, yakınmalarınız?»

Kendi sözlerinden de anlaşılacağı gibi yazarlarımızın çoğunluğu kitlelere ulaşma konusunda yetersizlikler, engellemeler olduğunu belirtiyorlar. Bu konuda ilginç önerilerde bulunan yazarlar da var. Edebiyatımızın bu can alıcı sorunu hakkında yazarlarımızın verdiği yanıtların ilgi ve yankı uyandıracağını sanıyoruz.

Ömer Faruk TOPRAK

(Şair)

«Böyle bir düzende 3-4 yazarın dışında kalan ozanların, yazarların yapıtları halka, sizin deyiminizle kitleye ulaşabilir mi? Ülkemizde bu işler biraz raslantıya, biraz da üç kağıta kalmıştır. Çok baskı yapan kitapların bir bölümünün dışında edebiyat değerinden çok, başka nedenler aramak yerinde olur. Bunun Batıda da pek çok örneği vardır. Bir de ozanların birbirlerine attıkları çelmeleri gözden uzak tutmamak gerekir.

İyi bir düzen kurulur da ciddi yayınevleri, dürüst dağıtım örgütleri gelirse, işler belki o zaman düzelir. Ömür yeterse bekleriz.»

Ataol BEHRAMOĞLU

(Şair)

«Kitaplarım yeni baskılar yaptığına ve yapmakta olduğuna göre, genel ortam açısından, kitleye ulaşan bir şair olduğumu söyleyebilirim. Fakat bu yetinilmesi gereken bir sonuç mudur? Hiç kuşkusuz, hayır.

Değeri olan sanatçının yığınlara gereğince ulaşabilmesi için, okullardaki edebiyat öğretiminin baştan sona değişmesi gerekiyor. Bugünkü edebiyat öğretimi, başta şiir olmak üzere edebiyat ürünlerini sevimsizleştirmekten başka işlev taşımamaktadır.

Televizyon, radyo sinema ve basın gibi büyük iletişim araçları, yine başta şiir olmak üzere edebiyata gerektiğince yer vermemekte, tersine, gitgide onun iletişim alanına saldırmaktadırlar. Bu da konuya ilişkin önemli bir sorundur.

Boyutları ve dolayısıyla fiyatları küçük yapıtlar oldukları için, şiir kitapları yayıncıların kâr etme tutkusunu kamçılamıyor. Bu nedenle yayınevi, şiir kitabı çevresinde ilgiyi artıracak (reklam vb.) türünden kurumları işletmiyor.

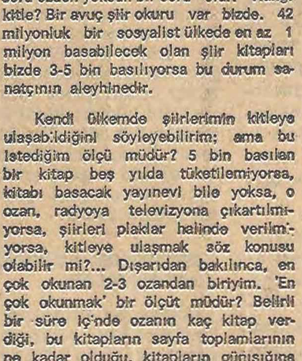
Tüm bunlar, devrimci, bireyci vb. ayrımı gözetmeden tüm yazarların ortak sorunlarıdır. Ortak çözümler aramalıyız.»

Bekir YILDIZ

(Oykü Yazarı)

«Hep şu soruyu kendi kendime sormuşumdur: **«Bekir, kitlelere ulaşmanın hikmeti nedir acaba?»** Sonunda yanıtı buldum: **Kitle...** Çağımız toplumun önünde giden, topluma yol gösteren sanatçılar çağı değil kanısındayım. Karşılıklı etkileşim dir geçerli olan. Hatta toplumun kendi sanatçısını kendisinin oluşturması olgusu ağır basıyor. On yıldan beri yazdığım hikayeleri acaba yirmi yıl önce yazmış olsaydım, değil kitlelere ulaşmak, küçük bir azınlıkça bile bilinmezdim. Çağımızda toplumlar sık sık önemli değişimlere uğramakta. Bu değişimler kendi sanatçısını da beraberinde yaratıyor. Önemli olan sanatsal olarak üretilenle toplumsal değişik liğin çakışmasıdır. Bu çakışma, var olma mız, daha yaygın olmamız için gereklidir. Ama varlığımızın devamı da özgün yaratıcılığımıza ve toplumun atan nabzına yüreğimizi ve bilincimizi katmamıza bağlıdır.

Yaygınlığım konusunda bir başka neden de hikâye türünün çağımızda zamanı daraltılan insanın durumuyla ilgili olsa gerek...»

Hasan HÜSEYİN

(Şair)

«Hayırlı Yazar-Okur ilişkisini biz, gelişmiş kapitalist ülkelere veya sosyalist ülkelere göre düşünüyoruz; oysa, kendi toplumumuza göre düşünmemiz gerekir. Bir Fransız ozanına 'yapıtlarınız istediğiniz ölçüde kitleye ulaşabiliyor mu?' diye sorarsak, Fransız ozanı güler bize, aynı soruyu sosyalist bir ülkenin ozanına sorarsak 'elbette ulaşıyor' der. Ama geri bırakılmış, nüfusunun yarısı bile abeceden geçmemiş bir ülkede böyle bir soru özden yoksun bir soru olur. Hangi kitle? Bir avuç şiir okuru var bizde. 42 milyonluk bir sosyalist ülkede en az 1 milyon basabilecek olan şiir kitapları bizde 3-5 bin basılıyorsa bu durum sanatçının aleyhinedir.

Kendi ülkemde şiirlerimin kitleye ulaşabildiğini söyleyebilirim; ama bu istediğim ölçü müdür? 5 bin basılan bir kitap beş yılda tüketilemiyorsa, kitabı basacak yayınevi bile yoksa, o ozan, radyoya televizyona çıkartılmıyorsa, şiirleri plaklar halinde verilmiyorsa, kitleye ulaşmak söz konusu olabilir mi?... Dışarıdan bakılınca, en çok okunan 2-3 ozandan biriyim. 'En çok okunmak' bir ölçüt müdür? Belirli bir süre içinde ozanın kaç kitap verdiği, bu kitapların sayfa toplamlarının ne kadar olduğu, kitapların günışığına çıkabilmek için hangi engellerle boğuştuğu, yayınevinin gücü ve çapı, dağıtım örgütünün gücü ve çapı ve hatta ideolojik tutumu gibi etmenler söz konusu değil midir?

En çok okunan bir ozan olarak ben böyle dersem, öbürleri ne der acaba?

Sosyalist düzen gerçekleşmedikçe, bütün bu söylediklerim yakınmadan öteye gidemez, Yaşadığımız ve boğuştuğumuz düzende bu konuda hiçbir dileğim, hiçbir önerim yok. Şu anda yayınevine teslim edeceğim kitabımın en çok yedi veya onbin basılacağını biliyorum. 42 milyonluk bir ülkede, nüfusunun yarısı abeceden bile geçmemiş bir ülkede kitleye ulaşma konusunda ne gibi bir dileğim, ne gibi bir önerim olabilir ki?»

Mahmut MAKAL

(Romancı)

«Türkiye'de dağıtım ve okur yazar oranı gözönünde tutulursa, yapıtlarım en çok okunanlar arasına girebilir. Çünkü onbirinci, beşinci, dördüncü, üçüncü baskılarını yapmışlardır çoğu. Ama bu dağıtım sorununun büyüklüğünü gölgeleyemez. Yani, Türkiye'de devenin öteki yerleri gibi dağıtım işi de eğridir... Kâğıt zammı posta zammı sık sık ve kat kat yapılınca asıl okunması gereken dar belirli kitle kitap alamaz duruma düşmüştür. Devlet okumaya karşı bir tutum için dedir Türkiye'de... Yurdun en uzak yerleşim yerine günlük, haftalık ve aylık yayınlarla birlikte kitapların da çağın gerektirdiği hızla, devletin kuracağı tutarlı bir dağıtım örgütü eliyle ulaştırılması gerekir...

Son kağıt ve posta zamlarından sonra Türkiye'de kitap basımı durmuştur. Yayımcılar eski kitaplarının kapaklarına da yüzde yüz zam getiren etiketler yapıştırmışlardır. Vaktiyle 2,5 liraya malol muş ve üstünde 10 lira fiyat konmuş bir kitabın yeni etiketi en az 20 liradır. Öteki ler de ona göre olmuştur. İktidarda bulunan ve sosyal demokratlıktan vazgeçerek demokratik sol olduğunu söyleyen CHP'nin yeni hükümeti ne düşünür kimbilir bu konuda?»

Hasan KIYAFET

(Romancı)

«Yapıtların kitlelere ulaşmasının sözü bile edilemez. Çünkü yapıtlarımızı verdiğimiz yayınevleri küçük kuruluşlar. Dağıtımları yetersiz, büyük yanevleri belli yazarların, ya da anlayışlarına denk düşen, kendilerine tatlı kazançlar sağlayan kişilerin yapıtlarını yayınlıyorlar. Bir bakıma haklılar da...

Önerimiz: İşe devlet el atmalıdır. Devlet bir bilim kurulunca seçtirip uygun bulduğu yapıtları, kendisi yayınlatmalıdır. Aracıyı aradan çıkarmalı, hem halk hem yazar gün görmelidir.»

Talip APAYDIN

(Romancı)

«Çok okunduğumu söyleyemem. Ama hiç okunmuyor da değilim. Toplumun koşulları içinde orta derecede okunuyorum. Bir çok engeller var. Bir kere yarı nüfusumuz hâlâ okur yazar değil. Okullarımız okuma zevkini ve alışkanlığını veremiyor. Basım ve dağıtımda türlü güçlükler var. Çağdaş yazarların yapıtları okul ve halk kitaplarına alınmıyor. Bu engeller açılsa daha **çok okunuruz diyorum.»**

düşünceler

ataol behramoğlu

SİNEMA KONGRESİ ÜZERİNE

Kültür Bakanlığının girişimiyle 11-12 Mayıs günlerinde Atatürk Kültür Merkezinde bir Sinema Kongresi düzenlendi. Konuyla ilgili çeşitli kuruluş temsilcilerinin katıldığı kongrenin toplanmasındaki amaç, Kültür Bakanlığınca hazırlanmakta olan «Sinema Yasası» tasarısına ilişkin önerileri derlemekti.

Öncelikle, bu girişiminden ötürü Kültür Bakanlığını kutlamak gerekir. Toplumumuzun ve genel olarak toplumların kültürel yaşamında büyük bir yeri olan sinema endüstrisinin ülkemizde gözlemekte olduğumuz bugünkü başıboşluktan kurtarılması zorunludur. Nitekim, kongre sırasında dağıtılan 1. oturum gündem belgesinde şu cümle yeralıyor: «Devlet, sinemayı düzenleyici, destekleyici, koruyucu, özendirici önlemleri almalı, sinemayı bugün içinde bulunduğu çıkmazdan kurtarmalıdır...»

Türk sinemasının bugün içinde bulunduğu çıkmazlar nelerdir? Gerek oturum belgelerinde, gerekse yapılan konuşmalarda ortaya konulan sorunları mali sorunlar, sosyal güvenlik sorunları, sanatsal ve siyasal sorunlar olarak sınıflandırabiliriz.

Sinema endüstrisinin karşı karşıya bulunduğu mali sorunlara çözüm olarak, oturum belgelerinde, «vergi ladesinin en üst düzeye çıkarılması», «amortisman oranlarının yeniden düzenlenmesi», «vergi serbestisi», «bir film bankası kurulması», «kooperatifleşmeye gidilmesi» v.b. türünden önlemler önerilmektedir. Bu önlemlerin, sinema endüstrisini «karaborsacı, istifçi ve faizci»den kurtararak bir ölçüde rahatlatmak amacı taşıdığı görülmektedir. Bu açıdan, desteklenmesi gereken önerilerdir.

Sinema çalışanlarının sosyal sigortalar kapsamına alınması, işsizlik ve yaşlılık sigortalarının çözüme bağlanması v.b. türünde sosyal güvenlik konusundaki önerilerin de sözde kalmayacağını umarız.

Yerli sinema ürünlerinin sanatsal değerlerinin yükseltilmesi için «ilginç bulunan senaryolara düşük faizle kredi verilmesi», «devletçe sağlanacak stüdyo, plato ve makinalardan iyi senaryoların, daha önce iyi film yapmış yapımcıların, yöneticilerin ve sanatçıların yararlandırılması», «Sinema Kurumu bünyesinde bir sinema okulu kurulması» v.b. önerileri de olumlu karşılamamak olanaksız. Fakat desteklenecek filmin ya da senaryonun «iyiliği nasıl ve kimlerce saptanacak? Kongre sırasında da bu konu üzerinde tartışmalar oldu. Oturum belgesinde, bu saptama ve değerlendirmelerin «Sinema Kurumunun kuracağı bir değerlendirme kurulu eliyle» yapılacağı belirtiliyor ve Sinema Kurumunun özerkliğine ilişkin olarak da şunlar söyleniyor: «Sinema Kurumu özerk bir kuruluş olarak işlev görmeli, siyasal iktidarların baskılarından uzak, daha çok sinema adamları, öteki sanat kuruluşlarının temsilcileri, Basın Yayın Genel Müdürlüğü ve TRT Kurumunun temsilcilerinden oluşan bir yönetim kurumuyla yönetilmelidir...» Bu ileteye katılmıyoruz. Demokratik işçi ve meslek örgütlerinin ve demokrat gençlik kuruluşlarının temsilcileri de eklenmelidir...

Sinema Kongresinin aldığı en önemli karar, hiç kuşkusuz, faşist sansür yönetmeliğinin tümüyle kaldırılmasına ilişkin olandır. Bu konuda, tüm kuruluş temsilcilerinin görüş birliği içinde olduklarını sevinerek izledik.

Sonuçta, Sinema Kongresinin toplanmasını ve aldığı kararları, ulusal bir sinema endüstrisinin oluşması, gerçekçi ve halkçı bir sinema sanatının gelişmesi yönünde olumlu bir adım saymak gerekiyor. Şimdi yapılması gereken, başta Sine-Sen olmak üzere, konuyla uzaktan ya da yakından ilgili tüm demokrat, ilerici, meslek kuruluşlarının bu önerilerin gerçekleştirilmesi doğrultusunda eylemlerini gittikçe yoğunlaştırarak ve bütünleştirerek sürdürmeleridir.

Samim KOCAGÖZ

(Romancı)

«Bu konuda yakınmak yersizdir derim: Ülkemizin eğitim ve kültür sorunları ortada. 1967'den beri her çıkan kitabım (Yağmurdaki Kız, Bir Çift Öküz, İzmir'in İçinde, Tartışma, gibi) hemen bir iki yıl içinde satılıp tükeniyor. Sanıyorum bunların baskısı 3 bin ile 10 bin arasındadır. Oysa yabancı ülkelerde romanlarının baskısı 15 binden 100 bine dek dayanıyor. Yine ülkemizin koşullarını düşünürsek bu karşılaştırmaya göre karamsar olamam. Sonra bu yıllarda kitapların baskı giderleri çok arttı; kitaplar pahalandı. Okurlara ucuz kitap verebilmenin çarelerini bulmak zorundayız.»